

Z OBSAHU ČÍSLA

Plicní klinika FN HK

Výstavba nového transfuzního oddělení
ve FN HK

Medikemp 2019

Život na ostrově aneb Erasmus na Sicílii

Slavnostní zahájení školního roku 2019/2020 proběhlo v duchu programu školy UČENÍ – HRANÍ – LÉČENÍ

Od počátku totiž rozveseloval nejen duše dětí, ale i dospělých, svým hravým vystoupením zdravotní klaun, který báječně propojil téma prázdnin, her, léčby a zdravotnictví s výukou. Rozverným způsobem přerušoval i uvítací řeč paní ředitelky ZŠ, která se s lehkostí naladila na humorný tón a zároveň udržela důstojné vyznění, děti přátelsky uvítala a představila jim i jejich rodičům všechny vyučující a vychovatelky. Význam cele akce umocnila i přítomnost přednostky dětské kliniky Sylvy Skálové a citlivý proslov paní náměstkyně Dany Vaňkové. Jednotlivé části programu byly prokládány hudebními vstupy dětí z uměleckých škol, jejichž zpěv a hra na kytaru a flétnu umožnily prožít širokou škálu pocitů od zasněné zádumčivosti a nostalgie po optimistický nadhled a euforii. Všechny přítomné děti byly při odchodu potěšeny obdarováním drobnými školními potřebami. Poté akce pokračovala na jednotlivých odděleních předáváním dárečků dětem, které se akce nemohly zúčastnit.

Mgr. Dana Morávková, Mgr. Lea Kašubová

◀ Foto na přední straně: Otvírání nového Simulačního centra LF HK dne 17. září 2019 za účasti rektora Univerzity Karlovy prof. MUDr. Tomáše Zimy, DrSc., MBA. Simulační centrum je umístěno v budově teoretických ústavů LF HK v Šimkové ulici a umožní praktický nácvik vyšetřovacích a terapeutických medicínských technik s pomocí nejmodernějších simulátorů a sofistikovaných fantomů. Článek o novém Simulačním centru připravujeme pro příští číslo časopisu Scan.

Foto na zadní straně: Skleněná Bílá věž, foto Aleš Ryška ▶

Časopis SCAN založil a v letech 1991–2005 byl jeho vedoucím redaktorem PhDr. Vladimír Panoušek.

Šéfredaktor: prof. MUDr. Vladimír Maisnar, Ph.D., MBA, editorka: Bc. Iveta Juranová. Adresa redakce: maisnar@fnhk.cz; juranova@lfhk.cuni.cz.
Redakční rada: Ing. V. Bartošová, PhDr. J. Bavor, prof. MUDr. RNDr. M. Červinka, CSc., Mgr. M. Formánek, Mgr. L. Jarešová, Ing. E. Kvapilová, prof. MUDr. J. Mandák, Ph.D., prof. MUDr. V. Palička, CSc., dr. h. c., doc. MUDr. J. Páral, Ph.D., prof. MUDr. Roman Prymula, CSc., Ph.D., Bc. J. Sochor, prof. MUDr. I. Šteiner, CSc., PhDr. J. Štěpán, Ph.D., Mgr. D. Vaňková, M. Všečetka, doc. MUDr. P. Žáček, Ph.D.

Vydává FN HK a LF UK HK jako čtvrtletník v Nakladatelství ATD Dvůr Králové n. Labem (atd.hk@seznam.cz, tel. 774 167 245)

Ročník XXIX (2019), č. 3 • Vyrobitel tiskárna V&H Print Hlávko s.r.o., Nové Město nad Metují • MK ČR E 11425 • ISSN 1211-295X

(Elektronickou verzi časopisu - eScan - naleznete na webových stránkách Lékařské fakulty v Hradci Králové na adrese <https://www.lfhk.cuni.cz/e-SCAN/>; archiv časopisu je zveřejněn na webových stránkách Fakultní nemocnice na adrese <http://fnhk.cz> v kapitole O fakultní nemocnici a <http://lfhk.cuni.cz> v kapitole Informační služby – Časopisy a www.facebook.com/Scan.casopis.FNHK.LFHK)

Pokyny pro autory: Text příspěvku odevzdávejte elektronicky, zpracovaný v editoru Microsoft Word. Doprovodný obrazový materiál nevkládějte do textu, ale pošlejte samostatně. Kontaktní adresy: maisnar@fnhk.cz; juranova@lfhk.cuni.cz

OBSAH

Slavnostní zahájení školního roku 2019/2020 proběhlo v duchu programu školy UČENÍ – HRANÍ – LÉČENÍ	2
Slovo ředitele	4
Ocenění pro FN HK	4
Summer School on Scientific Writing	5
Slovo děkana	5

AKTUALITY

Plicní klinika FN Hradec Králové	6
Dar Nadačního fondu Kapka naděje pro Dětskou kliniku FN HK	9
Výstavba nového transfuzního oddělení ve FN HK	10
Noví vedoucí pracovníci	10
Preventivní program Zdravý úsměv úspěšně probíhá již 20 let	11
MEDIKEMP 2019	12

VĚDA A VÝZKUM

Zpráva ze 7. ročníku Video-semináře: Tipy a triky v urologické operativě	14
15. konference Společnosti radiační onkologie, biologie a fyziky ČLS JEP	15

INFORMACE, ZAJÍMAVOSTI

Aktuality z Ministerstva zdravotnictví	16
Humor léčí	16
Nezisková organizace Loono	17
Odborné akce	18
Zdravotnické vzdělávání v Hradci Králové (3)	19
Východočeský výtvarný salon	22
Život na ostrově aneb Erasmus na Sicílii	23
Staff training week na University of Sussex	25
Filharmonie Hradec Králové	26
Hradec Králové ve fotografiích – Dvojí výročí Františka Ulricha, otce moderního Hradce Králové	28
Školní obraz Vím, co jím, cyklus Výživa	30

EDITORIAL

Vážení a milí čtenáři Scanu, jak jste asi stejně jako já zjistili, už několik dnů tady máme podzim. Období, které nevím jak Vy, ale já nemám rád. Není to dané jen počasím, zatím nám přeje „babí“ léto a kéž nám to ještě chvíli vydrží, ale i náročností, kterou s sebou toto období přináší. Blíží se nám totiž zahájení zimního semestru a na plný výkon po přechodném zklidnění daném obdobím prázdnin již naběhl provoz naší Fakultní nemocnice. A zde začíná problém, o kterém se chci zmínit, protože jistě netrápí jen mne. Naše zdravotnictví se snaží za každou cenu udržet svou kvalitu, ale s omezenými zdroji, kterých se mu dostává, to prostě a jednoduše nejde. Údajně nejsme v krizi, což mne opravdu neuklidnilo. Jak ale nazývat dobu, kdy ubývá lékařů, na řadě pracovišť chybí sestry a již dochází k uzavírání částí oddělení, přitom přibývá pacientů i administrativní zátěže a tak by se dalo pokračovat dále. Nevím jak ještě dlouho je tato situace udržitelná, ale sám ji za krizovou považuji již dávno. Argumentace, že nás zdravotnictví stojí stále víc, je logická. To souvisí hlavně se stále dražšími léky, kterými chceme naše pacienty léčit, ale pokud jde o náklady na pracovní sílu, tak nadále není vůle ji navýšit na potřebnou úroveň. Pokud k tomu ale v nejbližší době nedojde, pak krize ve zdravotnictví vypukne naplno. Tak nevím, o podobném tématu jsem psal i před rokem, tak že by to souviselo s tím podzimem? Nemyslím si, spíš jde o to, že se od minulého roku nezměnilo vůbec nic a tak je dále testována naše trpělivost. Blíží se významné výročí sametové revoluce a nutno říct, že naše očekávání, které jsme si s ní v našich představách spojovali, byla určitě větší.

Nyní tedy krátce k obsahu tohoto vydání. Z pracovišť FN představujeme pracoviště Plicní kliniky, jde zatím o první část rozsáhlého textu provázeného bohatou obrazovou dokumentací. Jistě Vás zaujmou články o programu Zdravý úsměv nebo o proběhlém Medikempu. Pokračuje seriál o vývoji zdravotnického vzdělávání v Hradci Králové. Nechybí ani zprávy z proběhlých odborných akcí a o své cestovatelské zážitky ze studijního pobytu se s námi podělila Adriana Koy. Dále pokračuje seriál Hradec Králové ve fotografiích a pozvánku k návštěvě hradecké Filharmonie včetně detailního programu již 42. sezóny pro čtenáře Scanu připravil předseda její správní rady ing. Janhuba. I další příspěvky, které se nám podařilo získat, budou pro Vás, doufám, zajímavé.

Snad se Vám tedy bude i již třetí letošní číslo Scanu líbit, a my v redakci uvítáme jakékoli připomínky, náměty nebo přímo příspěvky do čísel dalších.

-mai-

Vážené kolegyně, vážení kolegové, bývávaly doby, kdy horké léto přinášelo dovolené, pobyt u vody, klid a odpočinek. Teď je sice jaro i léto ještě teplejší než dříve, léto stále přináší dovolené a pobyt u vody, ale nějak nevidím ten klid a odpočinek. Naopak se v prázdninovém období řeší důležité věci s dlouhodobým dopadem (a žádostí o stanovisko či o rozhodnutí téměř obratem).

A do toho přijde samozřejmá snaha našich pracovníků si také někdy vzít dovolenou a tedy částečně omezit provoz našich pracovišť. Je to normální a je tomu tak každý rok. Jenže přibývá těžkých a komplikovaných pacientů s potřebou intenzivní a někdy i dlouhodobé péče, část lůžek je uzavřených a tlak a nervozita narůstá. A do toho přijdou uzávěry pracovišť v kraji, které pacienti řeší tím, že jdou velmi často spontánně rovnou do Fakultní nemocnice, a nervozita narůstá ještě více.

Vážným problémem, který jsme v letních měsících řešili, ale byly sdružené úvazky mladých lékařů, tedy úvazky ve Fakultní nemocnici a na Lékařské fakultě. Zdá se mi normální a přirozené – naše dvě instituce úzce spolupracují (léta se tím oprávněně chlubíme) a připadá mi zcela pochopitelné, že lékař Fakultní nemocnice má snahu a počítá se zapojením do výuky a výzkumu. Vždyť proto jsme do fakultních nemocnic šli. Je rovněž samozřejmé, že výuka na klinických pracovištích, zvláště výuka, na které se podílí mladí kolegové (z hlediska LF v pozici asistenta – odborným asistentem se může stát až po atestaci nebo úspěšném ukončení DSP), je jasně výuka klinická, spojená s péčí o pacienta, výuka u lůžka či v ambulanci nebo na sálku. To není teoretická práce v laboratoři či viváriu, to není přednáška a sezení v lavicích. Výuku formou přednášek zajišťují obvykle učitelé s vyšší kvalifikací (abych nepsal starší), tedy odborní asistenti, docenti a profesori. No a mladší kolegové zajišťují především výuku u lůžka, u pacienta, v ambulanci atp. což je jistě klinickou prací a péčí, a není to „jen demonstrací“ na modelu. A přesto se objevily námitky, že taková výuka (a tedy úvazek u LF) jsou zpochybnitelné z hlediska délky přípravy k atestaci, že nejde o kliniku a diskutuje se o tom, zda ji uznat.

Abychom se vyvarovali problémů a maximálně vyšli mladým kolegům vstříc, rozhodli jsme se, že v odůvodněných případech jim nabídneme zvýšení úvazku u FN, pokud je potřebné k urychlení přípravy k atestaci ze základního oboru. Nedostáváme na to žádnou dotaci, musíme na to najít prostředky v již dávno rozděleném rozpočtu. Jistě je to přínosné i z pohledu vedení klinik – budeme mít atestované lékaře s vyššími kompetencemi, zapojené do služeb a plně kvalifikované. Nezapomínejme ale na to, že práce Fakultní nemocnice je úzce spojena s Lékařskou fakultou – počítáme s tím, že určitý úvazek u LF si ti nejschopnější zachovají. Bez společných úvazků a vzájemné spolupráce bychom nebyli Fakultní nemocnicí – a ani Lékařská fakulta nemůže být bez nemocnice, a to nemocnice fakultní.

Teoreticky by nejlepším řešením byl vznik tzv. Univerzitních nemocnic. Nechávám teď stranou lingvistickou stránku věci – nemocnice bude vždy propojena s fakultou v místě a ne přímo s univerzitou, která sídlí v jiném městě a má dalších 16 fakult, ale pojem „Univerzitní nemocnice“ je tak nějak

s touto myšlenkou spojen i ve světě. Boj o vznik (někdy i boj proti vzniku) univerzitních nemocnic běží v tomto státě již 30 let a zatím zcela neúspěšně. I v současnosti předkládaný Návrh Zákona podle mne nejen není „průchodný“, ale opět zcela pomíjí právě tu nejcitlivější a nejsložitější problematiku, tedy problematiku dvojího zaměstnání, dvou zaměstnavatelů, navíc zaměstnavatelů s jinou právní bází, jinou legislativou, jinými platovými tabulkami, jinými oprávněními vykonávat-nevykonávat klinickou péči, atd., atd. Zřetelný problém neexistence dobrých a fungujících univerzitních nemocnic a jeho dopad na atestační přípravu jsem popsal v předchozím odstavci. Potřebovali bychom kvalitní a realizovatelný Zákon o univerzitních nemocnicích jako sůl, ale potřebujeme takový zákon, který by řešil ty skutečné problémy a nevěnoval se (jako některé předchozí) jen složení správních a dozorčích rad a majetku v budovách. Asi se ho nedočkám, byl by ale výraznou pomocí.

Přes zmiňované problémy doufám, že jste prožili krásné léto, odpočinuli si, potěšili se v rodinném kruhu a vraťte se do práce nejen opálení, ale hlavně usměvaví. Tak ať nám ten úsměv vydrží. Prof. MUDr. Vladimír Palička, CSc., dr.h.c.

Ocenění pro FN HK

Komplexní cerebrovaskulární centrum Fakultní nemocnice Hradec Králové získalo poprvé v historii ocenění ESO Angels Awards za kvalitu péče o pacienty s cévní mozkovou příhodou. Ocenění, které nemocnice získala za 1. čtvrtletí roku 2018, uděluje společně European Stroke Organisation (ESO) a iniciativa Angels.

Summer School on Scientific Writing

Ve dnech 8.–9. července 2019 pořádala Lékařská Fakulta v Hradci Králové kurz věnovaný správnému psaní úspěšných článků do časopisů s impakt faktorem. Lektory byli profesor Jeffrey R. Basford, profesorka Andrea L. Cheville a profesor Zelalem Temesgen, všichni z Mayo Clinic v Rochestru. Kurzu se zúčastnilo 26 mladých vědců z Lékařské fakulty a Fakultní nemocnice Hradec Králové. Poptávka byla mnohem větší, ale počet účastníků byl limitován, aby bylo umožněno vtisknout kurzu interaktivní charakter.

Náplní kurzu byla anatomie úspěšného článku, efektní styl psaní, úprava tabulek a grafů, principy práce redakce časopisů a hodnotícího procesu, etické aspekty a plagiátorství. Důležitou částí setkání byla diskuze nad články připravenými k odeslání jednotlivými účastníky kurzu.

Všichni tři lektori potvrdili, že jsou vynikajícími odborníky a pedagogy, kurz byl bohatý obsahem a poutavý formou. V závěrečném anonymním písemném hodnocení byla celá akce auditorem vysoce oceněna. *Prof. MUDr. Jiří Petera, Ph.D.*

Vážené čtenářky, vážení čtenáři, přestože ve Vašich myslích ještě doznívají vzpomínky na příjemné letní zážitky, pohled na kalendář nás jednoznačně přesvědčí, že čas letních prázdnin a dovolených je nenávratně pryč.

A že naplno začal pracovní shon, každodenní rutinní práce, pravidelný kolotoč na všech pracovištích. Patří k němu vstávání, služby, směny, noční práce, víkendy a svátky, ale i ranní a odpolední hlášení, předávání služeb, porady, semináře, nové předpisy a pokyny. Kolotoč, ve kterém se prostě zase nedá nic stihnout.

A do toho všeho výuka studentů! Medici, na které nemá nikdo čas, kteří se všude jenom pletou, kteří jsou k ničemu, nic neumí. Dokonce ani pozdravit.

Bohužel, nebo spíše bohudík, to je úděl fakultních nemocnic. Proto jsou fakultní! Lékaři se nerodí již hotoví, nepadají z nebe, neklonují se. Musí prostě vystudovat. Na lékařských fakultách, ve fakultních nemocnicích. Každá lékařská fakulta má svoji nemocnici, tak jako fakultní nemocnice má svoji fakultu. Jedna bez druhé nemůže existovat, nemůže plnit svoje poslání. A právě fakultní nemocnice zajišťuje, vedle zdravotní, léčebně preventivní péče, vědy a výzkumu, i výuku budoucích lékařů.

Pokud by tedy nebylo výuky v naší nemocnici, nebyla by tato fakultní. Byla by krajskou, městskou nebo třeba soukromou Gočárovou oblastní.

Ano, jistě, byla by bez těch obtěžujících mediků, což by řada z Vás kvitovala. Byla by ale pochopitelně i bez dalších náležitostí, což, jak mám obavy, ne všichni vědí.

Fakultní nemocnice totiž spadají pod jiného zřizovatele, do jiného finančního režimu, mezi tzv. státem přímo řízené organizace.

Pokud by tedy nebyla fakultní, měla by nižší rozpočet. Nebyly by kliniky, ani specializovaná centra. Nebyly by zde zastoupeny všechny obory, nebylo by takové špičkové vybavení. Nebyli by docenti, ani profesori, ba ani postgraduální studenti. Nebyly by granty a klinické studie. Nebylo by mezinárodní prestiže. Ano, bylo by méně práce, ale také méně peněz. Na všechno. I na platy. Zveřejňované statistické údaje hovoří o porovnání platů ve fakultních nemocnicích, zvláště pak v naší hradecké, oproti jiným subjektům jasně. A co se týče ostatních pracovních, personálních i sociálních podmínek, tak také. Jistě, v poslední době, díky tak často skloňovanému nedostatku zdravotního personálu, můžete získat v některých lokalitách, v některých zdravotních zařízeních i nesrovnatelně vyšší, až neuvěřitelné finanční podmínky. Přesto v součtu všech hodnocených parametrů většina z nás preferuje práci právě v naší nemocnici. Pro všechny její klady, přes všechny její zápory. Mezi něž patří i tolik skloňovaná výuka mediků.

Važme si privilegia, které má naše nemocnice, privilegia vyučovat studenty medicíny. Bez této možnosti by zcela jistě nebyla tam, kde je. A my s ní.

Prof. MUDr. Jiří Mandáček, Ph.D.

Plicní klinika FN Hradec Králové

Plicní pavilon budova č. 14 (2011)

I. HISTORIE

Nejstarší historie hradecké pneumologie je úzce spjata s **historií vnitřního lékařství**. Samostatné interní oddělení vzniklo ve Všeobecné veřejné nemocnici, bezprostřední předchůdkyni dnešní Fakultní nemocnice, dne 4. 11. 1928. Interní pavilon byl tehdy určen pro nemocné s vnitřními chorobami a rovněž pro všechny pacienty s tuberkulózou. Tehdejší epidemiologická data týkající se tuberkulózy ukazují její dopad, kdy v roce 1928 dosahovala **roční úmrtnost na tuberkulózu přibližně 170 případů/100 000** obyvatel (11 % všech úmrtí žen a 12 % úmrtí mužů). Prvním primářem Interního oddělení pečujícím i o pacienty s respiračními chorobami byl v letech 1928 až 1932 MUDr. **Ladislav Tvrzský**. Druhým interním primářem se stal v roce 1932 doc. MUDr. **Vladimír Ulrich** vykonávající tuto práci do konce 2. světové války. V říjnu 1945 byla založena pobočka Lékařské fakulty Univerzity Karlovy (LF UK) v Hradci Králové. Interní oddělení se v té době změnilo na Interní kliniku. Od té doby byli respirační nemocní se špatnou prognózou, a hlavně nemocní s tuberkulózou hospitalizováni v **nemocnici v Nechanicích** u Nového Bydžova. Jejich léčbu stále zajišťovali lékaři Interní kliniky za přednostnosti pana docenta **Pavla Lukla**.

Rozkazem prezidenta republiky ze dne 21. 8. 1951 byla změněna pobočka LF UK na Vojenskou lékařskou akademii (VLA), tedy na vojenskou vysokou školu. Vznik VLA byl rozhodující pro vznik samostatné **Kliniky tuberkulózy**

VLA se sídlem v Nechanicích koncem roku 1951. Prvním přednostou nové kliniky (1952–1958) byl plk. MUDr. **František Přeborovský**. Klinika se pochopitelně zaměřovala zejména na diagnostiku a léčbu tuberkulózy všech orgánů. Na pracovišti byla prováděna i operační léčba, zejména komplikovaných forem tuberkulózy a to plicních – prof. MUDr. **Jaroslav Procházka** a ortopedických – prof. MUDr. **Jaroslav Vavrda**. Prof. MUDr. Jaroslav Procházka zde zavedl a zpomalizoval plicní resekce včetně segmentárních a stal se tak, ve své době, nejrenomovanějším hrudním chirurgem v Československu. Se zdokonalováním léčby tuberkulózy a s postupnou účinnou likvidací chronických zdrojů její nákazy byla v šedesátých letech indikována resekce spíše u netuberkulózních infekcí plic a pohrudnice a u plicních nádorů, jejichž počet naopak začal pomalu narůstat. Operativa pacientů s tuberkulózou postupně zaniká a v roce 1968 je nahrazena všeobecnou chirurgií. Na Klinice tuberkulózy probíhala pregraduální a postgraduální výuka mediků a lékařů pro VLA.

V roce 1958 po zřízení samostatné hradecké LF UK (jako nové fakulty Univerzity Karlovy) bylo ustaveno **Oddělení tuberkulózy FN KÚNZ s 90 lůžky**. Jeho primářem se stal MUDr. **Josef Šebesta** (1958–1969), bývalý dlouholetý asistent předního českého pneumoftizeologa prof. MUDr. Jaroslava Jedličky. V roce 1969 však bylo 50 lůžek předáno chirurgické klinice.

V normalizační době roku 1970 bylo zbylých 40 lůžek Oddělení tuberkulózy FN v Nechanicích dokonce **přechodně zrušeno** a přeměněno na detašované pracoviště chirurgické a interní kliniky. Výuka tuberkulózy probíhala v rámci I. interní katedry. Na pracovišti z původního kolektivu lékařů setrval pouze pan primář MUDr. Šebesta, který zde působil jako plicní konziliář.

V důsledku rozhodnutí hlavních lékařských odborníků Československa (1973) týkajícího se stoupajícího počtu netuberkulózních respiračních nemocí (obor se od té doby nazýval zkratkou TRN ze slov tuberkulóza a respirační nemoci) byla předchozí likvidace oddělení přehodnocena. Rokem 1974 byla **obnovena činnost Oddělení tuberkulózy a respiračních nemocí FN KÚNZ HK** opět pod vedením prim. MUDr. Josefa Šebesty.

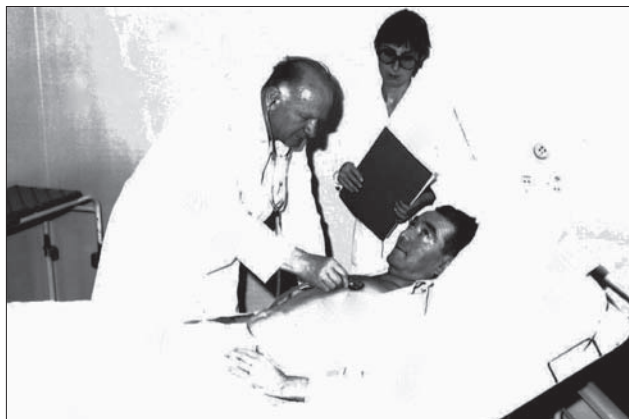

doc. MUDr. Josef Eliáš, CSc.

V roce 1975 se stává novým primářem Oddělení tuberkulózy a respiračních nemocí MUDr. **Josef Eliáš** (1975–1991), od roku 1954 pracovník I. interní kliniky, který se orientoval zejména na pneumologii a byl vynikajícím specialistou pro problematiku sarkoidózy. Pan kolega Eliáš rovněž zavedl moderní způsob spirometrického vyšetření a zahájil provádění rigidní a flexibilní bronchoskopie. Obnovil také pregraduální výuku v oboru TRN. V roce 1977 se stává MUDr. Eliáš kandidátem věd, v roce 1982 je habilitován a získává titul docent. Jeho pracoviště poskytovalo péči nejen pacientům s tuberkulózou, ale i pacientům s intersticiálním postižením plic a stále více s obstrukčními plicními chorobami. Pan docent Eliáš byl rovněž vynikajícím učitelem, jeho přednášky měly kromě informační roviny také neobyčejně lidský rozměr (autor tohoto článku si je dobře pamatuje). Ještě během vedení doc. MUDr. Josefa Eliáše, CSc., získalo oddělení TRN znovu statut kliniky s názvem **Klinika tuberkulózy a respiračních nemocí FN HK** (1991). V témže roce se pan docent Eliáš bohužel vzdal přednostství ze zdravotních důvodů.

Tým Plicní kliniky v Nechanicích (doc. Eliáš, MUDr. Molnár, MUDr. Starosta, MUDr. Illichová) – 80. léta

Doc. MUDr. Josef Eliáš, CSc. a MUDr. Eliška Illichová rozmlouvají nad pacientem – 80. léta

Od roku 1992 byl jmenován přednostou Kliniky TRN pan doc. MUDr. **Pavel Rožánek**, CSc. (1992–1997), internista a pneumoftizeolog, který byl od roku 1959 pracovníkem oddělení TRN, v roce 1966–1968 dokonce vedl dispenzář boje proti tuberkulóze v Alžíru, po uzavření oddělení TRN v roce 1970 pracoval do roku 1975 zprvu jako ambulantní lékař, později jako odborný asistent LF UK I. interní kliniky. Pak přešel pracovat na plicní oddělení v Pardubicích. Významnou osobností kliniky byla v této době rovněž energická primářka **Věra Jílková**, z jejíhož popudu klinika zavádí (jako jedno z prvních pracovišť východní Evropy) systematickou dlouhodobou domácí léčbu kyslíkem u pacientů s chronickou respirační insuficiencí, včetně systému pravidelných kontrol pacientů přímo v jejich domácím prostředí. V roce 1997 klinika zahájila tradici celostátních konferencí (Hradecké pneumologické dny), které byly určeny lékařům a později i zdravotním sestřám. Již od poloviny devadesátých let klinika iniciovala vznik klubu osob s respiračním postižením (Hradečtí RESPIRICI), který od té doby aktivně pečuje o edukaci a plicní rehabilitaci nemocných (za všemi těmito aktivitami stála opět zejména kolegyně Věra Jílková, pan asistent **Vladimír Molnár**, paní doktorka **Eliška Illichová**, paní doktorka **Hana Lochmanová** a řada dalších kolegů). V prosinci 1997 byla klinika přemístěna (s významnou redukcí počtu lůžek) do Hradce Králové do areálu na Pospíšilově třídě, bývalého Ústavu hluchoněmých. Ve stejnou dobu se doc. MUDr. Pavel Rožánek, CSc. ze zdravotních důvodů vzdává přednostství.

V roce 1998 byla do funkce přednostky Kliniky TRN jmenována paní MUDr. **Irena Špásová**, CSc. (1998–2002), pneumoftizeoložka a onkoložka s dlouholetou zkušeností z VÚTRN v Praze Na Bulovce. V prostorách starobylé budovy Ústavu hluchoněmých bylo provizorně vybudováno lůžkové a ambulantní oddělení, speciální bronchologické pracoviště, zřízena první hradecká spánková laboratoř, vybudován, na svou dobu moderní, denní stacionář nemocných a zavedena ambulantní kombinovaná léčba plicních nádorů (posledně jmenované aktivity se odehrály zejména z důvodu zoufale nedostatečného počtu lůžek). Probíhala zde současně pregraduální i postgraduální výuka (od roku 1998 se klinika stala součástí Katedry interních oborů LF HK). V roce 2000 byla TRN klinika přejmenována na **Plicní kliniku**.

Ústav hluchoněmých, kde sídlila Plicní klinika (2000)

V roce 2002 byl do funkce přednosta Plicní kliniky jmenován pan docent MUDr. **František Salajka**, CSc., který dříve působil na Klinice TRN FN Bohunice Brno, kde také v roce 1990 získal titul CSc. a v roce 1999 po habilitaci titul docent. Jeho odborné zaměření tvořila bronchologie a kvalita života nemocných s respiračními nemocemi. Pod jeho tolerantním vedením (v dlouholeté spolupráci s výraznou osobností primářky MUDr. **Zdeňky Parákové** a po jejím odchodu s novým dynamickým primářem MUDr. Vratislavem Sedlákem, Ph.D.) se klinika rozvíjela dále. Důležitou osobností hradecké pneumologie byl i v této době nepochybně prof. MUDr. **Bohuslav Král**, CSc., věnující se zejména průduškovému astmatu a chorobám plicní cirkulace (na půdě II. interní kliniky).

V červenci 2004 byla Plicní klinika opět přestěhována, tentokrát do budovy č. 8 hlavního areálu FN, bývalého pavilonu interního oddělení a posléze I. interní kliniky. V roce 2004 byla zřízena první jednotka intenzivní respirační péče. Lékaři Plicní kliniky začali zavádět centrální kanyly a hrudní drény a léčit závažné formy pleurálních syndromů a komplikace léčby plicních nádorů. Dále se rozvíjela bronchologie, bylo zavedeno ošetření dýchacích cest laserem a elektrokaute-

Doc. MUDr. František Salajka, CSc. s týmem sester bronchoskopii (2008)

rem. V roce 2005 vzniklo ve spolupráci s Dětskou klinikou FN HK Centrum dětské bronchologie. Spánková laboratoř Plicní kliniky se stala součástí mezioborového Centra pro poruchy spánku FN HK.

Následně v říjnu 2006 se Plicní klinika stěhovala znovu, tentokrát do prostor částečně rekonstruované panelové budovy z osmdesátých let minulého století č. 14 (bývalá budova Léčebny dlouhodobě nemocných a poté Gerontometabolické kliniky), kde sídlí dosud.

Od roku 2006 se postupně začala Plicní klinika zapojovat do odborných aktivit ostatních univerzitních pracovišť na celostátní úrovni (na poli astmatu, chronické obstrukční plicní nemoci, plicního karcinomu, spánkových poruch, bronchologie, funkčního testování a onemocnění plicního intersti-

Tým lékařů Plicní kliniky (2014). Zleva: doc. Koblížek, MUDr. Sedlák, MUDr. Jiroušek, MUDr. Dobešová, MUDr. Antušová, MUDr. Ruta, MUDr. Solichová, MUDr. Bartoš

cia). Od roku 2013 pak na poli chronické obstrukční plicní nemoci a průduškového astmatu došlo k prvním pracovním a výzkumným zahraničním kontaktům na úrovni evropských zemí (Rakousko, Německo, Polsko a Maďarsko).

V roce 2018 se stal přednostou internista a pneumolog docent MUDr. **Vladimír Koblížek**, Ph.D. jehož hlavní sférou zájmu jsou choroby spojené s bronchiální obstrukcí, bronchopulmonální diagnostika a terapie respiračních onemocnění, plicní tuberkulóza a vzácná onemocnění plic a plicních cév. Docent Koblížek je současně vědeckým pracovníkem Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR a koordinátorem České multicentrické výzkumné databáze chronické obstrukční plicní nemoci organizované ČPFS ČLS JEP. Je členem několika odborných společností včetně Evropské respirační, ve které je členem TASK FORCE zaměřené na Deficit alfa 1 antitrypsinu. Žádná klinika však není tvořena pouze osobou přednosty. O většinu každodenních problémů se stará primář kliniky MUDr. **Vratislav Sedlák**, Ph.D., jehož dominantní oblastí jsou pacienti s těžkým astmatem a poruchami dýchání ve spánku (je vedoucím mezioborového spánkového centra). Vedoucím početného týmu sester a sanitářů je pak vrchní sestra paní Mgr. **Jana Kollarová**. Přísným, avšak spravedlivým šéfem standardního lůžkového oddělení je kolega MUDr. **Jiří Ruta**. O ambulanci trakt

má mnoho let pečuje MUDr. **Vladimír Bartoš**. Jednotku intenzivní péče starostlivě vede MUDr. **Martin Blažek**, Ph.D., který je současně novým garantem aprobačního vzdělávání zahraničních lékařů. Hlavou našeho pneumo-onkologického programu je nesporně MUDr. **Michal Hrnčiarik**. Všichni další atestovaní lékaři mají svoje oblasti zájmu, ve kterých představují špičku oboru v rámci naší republiky: MUDr. **Michal Kopecký** a MUDr. **Ondřej Kudela** se podrobně zabývají spánkovými poruchami, neinvazivní ventilační podporou a přístroji pro diagnostiku a léčbu kašle, MUDr. **Vít Havel**, „je doma“ mimo jiné v oblasti vzácných onemocnění plicního intersticia, MUDr. **Michal Jiroušek** je důležitou součástí naší onkologické skupiny včetně paliativní péče o nemocné v domácím prostředí, MUDr. **Larisa Solichová** velmi dobře rozumí závažným infekčním chorobám plic včetně rezistentních forem tuberkulózy, MUDr. **Michal Švarc** je zodpovědný za mladé pacienty s cystickou fibrózou. Novou energii do našeho týmu přináší čerstvě atestovaný MUDr. **Jiří Bureš** a výzkumně aktivní MUDr. **Mikuláš Skála**. Naše nejmladší kolegy MUDr. **Martinu Kulířovou** a MUDr. **Libora Nevoránka** doplňuje duo zkušených docentů **Františka Salajky** a **Jaroslava Gregora**, kteří se také částečně podílí na provozu bronchologie a práce na JIP. Od roku 2017 každým rokem k nám přichází jeden nový mladý lékař (většinou absolvent naší hradecké LF), letos to bude MUDr. **Matyáš Wanke**.

Vladimír Koblížek, Vratislav Sedlák a Jana Kollarová

Prof. MUDr. Bohuslav Král, CSc.

Dar Nadačního fondu Kapka naděje pro Dětskou kliniku FN HK

KAPKA NADĚJE

Pacienti Dětské kliniky Fakultní nemocnice Hradec Králové začnou využívat nový rehabilitační přístroj, který nemocnice získala od Nadačního fondu Kapka naděje. Přístroj za více než 140 000 korun slouží k procvičování dolních a horních končetin dětských pacientů.

„Zakoupené rehabilitační pomůcky pomohou k rozšíření možností rehabilitace dětí s poruchou hybnosti. Výrazně se zkrátí obnovení svalové síly a zlepšení pohyblivosti našich pacientů. Pro některé naše pacienty to bude i atraktivnější než jen cvičení na lůžku a kolem něj,“ uvedl lékař Dětské kliniky FN HK MUDr. Jiří Hak.

Prezidentka a zakladatelka Kapky naděje Vendula Pizingerová uvedla, že je ráda, že v roce kulatého výročí spolupráce fondu s Fakultní nemocnicí Hradec Králové přijíždí do nemocnice v krátké době již podruhé. „Tentokrát jsme pro Dětskou kliniku společně s panem Michalem Karadzosem a jeho projektem Život Srdcem přivezli Rehabilitační přístroj (lůžko) Motren Bed Plus,“ uvedla paní Vendula Pizingerová.

Nadační fond Kapka naděje spolupracuje s Fakultní nemocnicí Hradec Králové dlouhodobě, v minulých letech zakoupil do nemocnice přístroje za více než čtyři miliony

korun, například letos v březnu Dětská klinika FN HK získala přístroje asistent kašle a dvě pumpy pro pacienty s kontrolovanou analgezií.

Nadační fond Kapka naděje za 19 let svého působení financoval nákup více než 500 lékařských přístrojů, realizoval více než 200 projektů v oblasti psychosociální péče a podpořil 3 vědecké výzkumy v oboru hematologie a onkologie. Celkově tak Nadační fond Kapka naděje pomohl částkou více než 180 milionů korun.

Bc. Jakub Sochor

Výstavba nového transfuzního oddělení ve FN HK

V areálu Fakultní nemocnice Hradec Králové začala výstavba nového objektu transfuzního oddělení. Budova za zhruba 140 milionů korun vyroste na místě již nevyhovujících objektů, které čeká demolice. Stavební práce by měly být dokončeny do konce října roku 2020.

„Stavba nového objektu pro transfuzní oddělení je velice potřebná, protože oddělení je nyní umístěné v jedné z nejstarších budov, které v areálu máme,“ uvedl ředitel FN HK prof. MUDr. Vladimír Palička, CSc. dr. h. c. Stavební společnost STAKO s. r. o. převzala staveniště 12. srpna a zahájila práce. Kvůli stavbě bude od poloviny září omezen provoz na jedné z hlavních komunikací v areálu nemocnice, silnice však zůstane se zvýšenou opatrností po celou dobu stavby průjezdná.

Kvůli výstavbě je přestěhováno plazmaferetické centrum, odběry plazmy, trombocytů a autotransfuze jsou od července přestěhovány do třetího patra Pavilonu profesora Bašteckého (budova č. 23). Dárci krve budou moci krev darovat i během výstavby v současném objektu transfuzního oddělení (budova č. 19), jeho demolice a úprava zpevněných a parkovacích ploch je plánována až po dokončení stavby nové budovy.

Nová budova nabídne nejen moderní zázemí pro odběry krve, ale i odpovídající zázemí pro zpracování krve a jejich složek. Nemocnice na stavbu získala dotaci ve výši zhruba 70 procent ze státního rozpočtu, zbytek uvolní z vlastních zdrojů.

Transfuzní oddělení Fakultní nemocnice Hradec Králové odebírá krev a krevní složky bezpříspěvkovým dárcům (ročně více než 18 tisíc odběrů plné krve a 15 tisíc plazmaferéz); zpracovává odebranou krev, vyšetřuje a dodává transfuzní přípravky pacientům FN HK.

Bc. Jakub Sochor

Noví vedoucí pracovníci

Ing. Petr. Skála, Ph.D.
vedoucí Odboru investic FN HK

Narodil se 6. 3. 1976 ve Dvoře Králové nad Labem. Základní školu a gymnázium, kde v roce 1994 složil maturitní zkoušku, však absolvoval v Jihlavě. V roce 1999 na Fakultě stavební Vysokého učení technického v Brně získal titul inženýr na Ústavu stavební ekonomiky a řízení. Poté byl na stejném ústavu stejné školy přijat i do doktorského studijního programu v oboru Management stavebnictví. Toto studium řádně ukončil na podzim roku 2007 a získal titul doktor (Ph.D.).

Po základní vojenské službě nastoupil do prvního zaměstnání v Hradci Králové na pozici vedoucí obchodně-technického oddělení do stavební firmy. Po třech letech intenzivního nabírání zkušeností se rozhodl pro změnu a zaměřil do nadná-

rodních stavebních společností s pobočkami v Pardubicích. Nejprve s francouzským a následně německým kapitálem. V lednu 2011 přišla další změna, protože začal pracovat ve významném českém stavebním holdingu s těžištěm působení ve východočeském regionu na pozici obchodní přípravy. Zodpovědný byl za tvorbu, zpracování a kontrolu rozpočtů a výkazů výměr. Kontrola projektových dokumentací včetně návrhu alternativních technických řešení. Organizace výběru subdodavatelů. Posuzování nabídek. Komunikaci se subdodavateli i se zadavatelem. Přípravu a kontrolu textové i technické části nabídek do tendrů a mnoho dalšího.

Zatím poslední změna proběhla v polovině letošního roku, kdy nastoupil na investiční odbor Fakultní nemocnice, kde má na starost stavební investice od a do z.

Ing. Skála je svobodný, bezdětný a ve volném čase se věnuje sportu aktivně, pasivně i organizačně, rád cestuje, čte nebo si zajde do kina na dobrý film, třeba od Tarantina.

Preventivní program Zdravý úsměv úspěšně probíhá již 20 let

Zdravý úsměv v dětském koutku OC Futurum

Preventivní program Zdravý úsměv je historicky první odborně garantovanou stomatologickou preventivní aktivitou v České a ještě předtím v Československé republice. Jeho realizace byla zahájena v roce 1999 za finanční a organizační podpory Česko-slovensko-švýcarské lékařské společnosti, kterou zastupoval dr. M. Čierny, a společnosti Gaba Therwil GmbH (dnes GABA Schweiz AG, dceřinná společnost firmy Colgate-Palmolive). Cílem projektu je zlepšení stavu orálního zdraví alespoň určitého segmentu dětské populace na části území dnes již samostatných států České a Slovenské republiky, a to podle velice úspěšného švýcarského modelu.

Prvními městy či regiony, které na tuto aktivitu reagovaly, byly Hradec Králové a Kroměříž. V Hradci Králové se do projektu Zdravý úsměv zapojily dvě základní školy a jedna mateřská škola, v Kroměříži se zapojily tři mateřské školy. Celkem se jednalo o 750 dětí. Odborným garantem preventivního programu Zdravý úsměv se stala Stomatologická klinika LF UK a FN v Hradci Králové, která zajišťuje odborné a metodické vedení projektu a příslušné vzdělávání lektorek, jimiž jsou žákyně středních a vyšších odborných zdravotnických škol. Později se do programu zapojily také dentální hygienistky. Program je spjatý zejména se jmény doc. MUDr. Věry Hubkové, CSc., doc. MUDr. Ivo Dřízhal, CSc., a paní Květy Prouzové, Dis, kteří byli u samého zrodu této významné preventivní aktivity. V současnosti je odbornou garantkou projektu doc. MUDr. Romana Koberová Ivančáková,

CSc. Důležitou úlohu v projektu měla po dlouhou dobu také ing. Edita Ryšlavá jakožto zástupce sponzorující firmy.

Součástí programu je vzdělávání dětí v oblasti prevence onemocnění zubů a dásní jak po stránce teoretické (příčiny a prevence zubního kazu a zánětu dásní), tak po stránce praktické (návuk správné techniky čištění zubů vhodnými čistícími pomůckami a aplikace lokálního fluoridového přípravku pod dohledem lektorek, minimálně dvakrát ročně). Odborná příprava lektorek probíhá každoročně v rámci seminářů a praktických kurzů, které vedou lékaři a dentální hygienistky Stomatologické kliniky LF UK a FN v Hradci Králové a zubní lékaři v Kroměříži, kteří zde projekt zahájili. Lektorky (studentky zdravotních škol a dentální hygienistky) si na základě získaných vědomostí a praktických zkušeností připravují vhodné výukové materiály pro děti a pravidelně za nimi docházejí do mateřských a základních škol v dané oblasti. Praktickou výuku považujeme za velmi důležitou součást preventivní edukace, umožňující dětem osvojit si základní dovednosti v péči o chrup a dutinu ústní.

Program se postupně rozšířil do 14 regionů České republiky a v současnosti je do něj zapojeno přes 3 000 dětí. Zda je tato dlouhodobá preventivní aktivita efektivní, bylo nutné objektivně ověřit. Proto jsme provedli po 4 a 8 letech existence Zdravého úsměvu vyšetření stavu chrupu 150 dětí v královéhradeckém regionu. Porovnávali jsme stav chru-

Výukové pomůcky pro děti

pu tří skupin dětí, 50 dětí bylo zařazeno do preventivního programu Zdravý úsměv, 50 dětí do preventivního programu Zdravé zuby (pouze teoretická edukace dětí základních škol pedagogy v rámci výuky zdravotní výchova) a 50 dětí, které neabsolvovaly žádný preventivní program a sloužily jako kontrolní skupina. Výsledky šetření byly publikovány v periodiku Česká stomatologie (Čes Stomat 2014, 114, 5: 93–98) a prezentovány na odborných sympoziích v zahraničí (Tromsø, 2009, a Řím, 2011). Z těchto nálezů jednoznačně vyplývá, že dlouhodobá a systematická realizace komunitního preventivního programu Zdravý úsměv zaměřená nejen na teoretickou edukaci dětí, ale také na praktický nácvik péče o dutinu ústí společně s aplikací lokálního fluoridového přípravku, přispěla k významnému zlepšení stavu orálního zdraví školních dětí ve sledovaném souboru.

Na jaře letošního roku jsme si připomněli již 20 let trvání preventivního programu Zdravý úsměv. K tomuto výročí připravila dne 31. 5. 2019 Stomatologická klinika LF UK a FN v Hradci Králové a společnost Colgate-Palmolive slavnostní setkání, jehož účastníky byli zejména ti, kteří se na této úspěšné preventivní aktivitě v různé míře podíleli, tzn. odborní garanti, zástupci zdravotnických škol, lektorky, zástupci donátorské společnosti Colgate-Palmolive, a také zástupci lékařské fakulty a fakultní nemocnice v Hradci

Králové. Dopolední program probíhal v OC Futurum v Hradci Králové, kde byl pro zájemce o tuto osvětu připraven dětský koutek s modely zubů, zubní kartáčky, omalovánky a hry s preventivní tematikou. Živé vysílání Českého rozhlasu Hradec Králové dopolední program v OC Futurum ukončilo. Odpolední setkání na půdě Stomatologické kliniky se neslo nejen v duchu vzpomínek na to, jak Zdravý úsměv začínal, nýbrž hovořilo se i o tom, čeho všeho bylo v průběhu 20 let dosaženo. Není toho málo.

Závěr jarního setkání byl spojen se dvěma zásadními otázkami, a sice zda a jak bude preventivní program Zdravý úsměv pokračovat? Na vhodnosti pokračování programu se účastníci jarního setkání shodli. Otázku jak pokračovat, jakým způsobem ještě více rozšířit tuto zásluhou osvětu ve veřejnosti, není snadné zodpovědět, neboť možností se nabízí více. Důležité budou nejen nezbytné nadšení odborných garantů, lektorů a organizací, ale též vstřícný postoj zahraničního majoritního sponzora a dosud jen nevelká podpora příslušných zdravotních a legislativních institucí, jejichž nedostačující preventivní aktivity týkající se orálního zdraví program Zdravý úsměv financovaný *de facto* soukromým subjektem do jisté míry překonává či spíše nahrazuje.

Doc. MUDr. Romana Koberová Ivančaková, CSc.

MEDIKEMP 2019

Před několika měsíci na jednání vedení fakulty s přednosty jednotlivých ústavů a klinik došlo k živé diskusi o tom, jak naši lékařskou fakultu co nejvíce otevřít pro nové potenciální studenty ze středních škol. Jednou z mnoha možností jak názorně ukázat středoškolákům se zájmem o přírodní vědy krásu medicíny a možnosti naší školy, bylo i pozvání zájemců přímo k nám. Chtěli jsme, aby si naši fakultu vyzkoušeli jaksi nanečisto. Toto premiérové pozvání přijalo 26 středoškoláků z Čech a ze Slovenska, počet zájem-

ců byl vyšší, nicméně jsme museli odmítnout všechny mladší 18 let.

5. září 2019 odpoledne jsme ty mimohradecké ubytovali na vysokoškolských kolejích NA KOTLI. V podvečer se celá skupina měla možnost neformálně setkat s vedením fakulty (panem proděkanem LF profesorem Peterou a panem ředitelem FN profesorem Paličkou), s organizátory akce (paní docentkou Stoklasovou, paní inženýrkou Sedlářovou a docentem Koblížkem) a se studenty naší LF na venkovní zahrádce oblíbené hradecké restaurace MEXITA.

Druhý den v půl sedmé ráno bylo první setkání v prostorách LF, kde po snídani začala celodenní odborná část MEDIKEMPU. Nejprve dopoledne v prostorách areálu lékařské fakulty v Šimkově ulici proběhly v těsném sledu hodinové stáže na Ústavu lékařské biofyziky, Ústavu farmakologie, Ústav anatomie a návštěva dvou (kardiologické + pneumologické) nových pracovišť Simulačního centra LF. Po obědě v prostorách personálního restaurantu FN se studenti přesunuli do nové budovy Univerzitního KAMPUSU (do Ústavu lékařské biochemie a Ústavu lékařské biologie a gene-

tiky) a do nové budovy Ústavu soudního lékařství ve FN. V 18 hodin před KAMPUSEM čekala na všechny studenty kola z půjčovny a několikahodinový výlet po hradeckých lesích. Večerní páteční program byl spojen s návštěvou historického centra města a v ní probíhající Slavností královny Elišky.

Sobotní ráno začalo později. Okolo osmé se studenti (rozdělení stejně jako v pátek do pěti malých skupin – obdobně jako na praktických cvičeních během studia) začali scházet na klinických pracovištích v hlavním areálu FN. Postupně zažili hodinovou sáž na Klinice otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku, Gynekologicko-porodnické klinice, Fingerlandově ústavu patologie, Kardiochirurgické

klinice, Dětské klinice, Klinice anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny, Radiologické klinice (stanoviště HRCT a stanoviště intervenční angiografie) a na Stomatologické klinice.

Večerní sobotní program byl zcela v režii studentů a jejich průvodců z řad mediků. Ospalé nedělní ráno začalo společnou snídaní ve Výukovém centru LF v areálu FN. V půl deváté byl zahájen závěrečný (přednáškový) blok a to úvodní prezentací podrobného přehledu o přijímacím řízení (nejenom na LF HK UK, ale i dalších fakultách v ČR). Paní inženýrka Faistová také seznámila studenty s podmínkami řízení pro příští školní rok. Následně vystoupil pan profesor Červinka s obecným přehledem o zaměření otázek testu z Biologie. Kromě jiného vysvětlil studentům, na co se mají připravit, jaké mají používat informační zdroje a jakým způsobem jsou konstruovány otázky včetně otázek mnohočetných odpovědí. Třetí dopolední přednáškou bylo sdělení paní docentky Stoklasové, která nejprve ocenila nejlepší studenty (skupinku a jednotlivce) z pátečního chemického měření a poté se věnovala radám, jak co nejlépe a nejrychleji projít přijímacím testem s Chemic (podrobněji) a Somatologie (krátce). Nakonec vystoupil pan proděkan docent Hanuš, který jednoduše vysvětlil co je hlavním cílem a náplní otázek obávaného přijímacího testu z Fyziky. Předal několik typů, jak lépe pochopit fyzikální úlohy a na co se zaměřit při přípravě. Nakonec pan proděkan Hanuš jménem pana děkana profesora Mandáka všem účastníkům poděkoval, rozloučil se s nimi a popřál jim hodně štěstí u nadcházejících přijímacích zkoušek.

Všichni studenti poté obdrželi certifikáty Univerzity Karlovy a upomínkové předměty naší školy. Každý z účastníků nám napsal svoje podrobné hodnocení celé čtyřdenní akce. Prvním pročtením lze zjistit, že se první středoškolský MEDIKEMP skutečně velmi povedl. Studentům přinesl zajímavé informace a s velkou pravděpodobností je přesvědčil o tom, že medicína bude jejich osud. Pokud to bude v Hradci Králové, budeme mít tu možnost se s nimi setkat za 1–2 roky znovu.

Za organizátory akce bychom chtěli poděkovat všem lektorům (většinou dvěma na každé pracoviště), přednostům participujících pracovišť za dobrou vůli a ochotu tuto praktickou výuku zajistit a vedení fakulty a FN za faktickou podporu.

Vladimír Koblížek, Veronika Drbohlavová, Pavla Sedlářová, Eva Faistová a Veronika Špačková

Zpráva ze 7. ročníku Video-semináře Tipy a triky v urologické operativě

V pátek 7. června 2019 byl lékaři Urologické kliniky uspořádán již 7. ročník Video-semináře nazvaného Tipy a triky v urologické operační léčbě. Odborné setkání proběhlo ve Výukovém centru LF a FN v Hradci Králové (LF HK), viz Obrázek 1. Na toto již tradiční místo se akce vrátila po roční pauze. Byl posunut i termín semináře z dubna na červen. Důvodem bylo velké množství urologických odborných seminářů v dubnu a také pro volnou kapacitu Výukového centra LF HK až v červnu. Velmi nás těší zájem o tuto odbornou akci zaměřenou na inovace v operační léčbě. Prezentují se zcela nové operační postupy, nápady na zlepšení již prováděných operací a také nové možnosti pomáhající řešit komplikace při urologických operacích. Hlavní důraz byl kladen na odborný přínos prezentovaných příspěvků a jejich uplatnění v každodenní praxi. Předěšlé roky byl tento video-seminář uspořádán v dubnu a posunutím termínu a změnou pořádkové agentury vznikly drobné zmatky při přípravě. Všechny drobné organizační komplikace se podařilo vyřešit a uspořádat kvalitní odborné setkání odborníků v urologické operativě. Velmi nás těší i zájem a prezentace autorů z drtivé většiny renomovaných urologických center v České republice. Podobně jsme vděční také za velmi kvalitní příspěvky a vysoce instruktážní video prezentace z dalších třeba i menších pracovišť. Během přestávek probíhala diskuze ve vestibulu Výukového centra, kde byla technologická výstava partnerů semináře.

Připravený odborný program byl podle nás organizátorů kvalitní a pevně věříme, že i přínosný pro všechny zúčastněné. Prezentace v programu byly rozděleny do 4 částí, a to podle operovaného orgánu. Byly prezentovány různé inovace nebo

zkušenosti z minimálně invazivních, ale rovněž také z otevřené operativy. Nejvíce prezentovaných tipů nebo triků se týkala onkologické operativy. Je to dáno četností těchto diagnóz v běžné praxi. Podobně, a to velmi inspirativní byly také tipy na endoskopickou enukleaci zvětšené prostaty (BHP, benigní hyperplazie prostaty), provedení komplikovaných pyeloplastik, endoskopické řešení poúrazové struktury uretry, atypického priapismu a mnoho dalších. Enukleace prostaty v podstatě nabízí minimálně invazivní alternativu otevřené operace. Další prezentovaná videa se zaměřovala na komplikované operace a nabízela vhodná zlepšení, která mohou vést k rychlejšímu nebo méně komplikovanému pooperačnímu průběhu.

Zajímavá byla prezentovaná videa týkající se biopsie prostaty pomocí fúze magnetické rezonance a transrektální sonografie (MRI/TRUSB), a to transrektálním nebo perineálním přístupem. V současné době by se měla tato fúze zobrazování prostaty na magnetické rezonanci spojené s ultrazvukově vedenou biopsií používat minimálně tam, kde byla již jedna biopsie negativní. Ve vyspělých zemích se často tato fúze používá u všech biopsií prostaty. Většina přednesených příspěvků se týkala minimálně invazivních operací, ale také velmi přínosné tipy a triky byly předneseny u otevřené urologické operativy. Do budoucna se pokusíme oslovit více autorů k prezentaci tipů a triků u otevřených operací. Po většině přednesených videí byla konstruktivní diskuze ohledně dalších detailů prezentované operace nebo zkušenosti dalších účastníků. Podobná diskuze pak probíhala v přestávkách po jednotlivých blocích.

Celkově bylo v rámci jednodenního video-semináře prezentováno 25 příspěvků, které se týkaly operací ledviny, prostaty, horních močových cest, močového měchýře a po-

Prezentující autor

slední sekci byly varia. Všechny příspěvky byly velmi kvalitní, zajímavé a jistě budou přínosné pro všechny zúčastněné v jejich každodenní praxi. Výukové centrum LF HK je vybaveno kvalitním technickým vybavením a nebyl žádný problém s promítnutím všech příspěvků. Tento ročník neměl v programu přednášku typu State-of-the-art lecture, ale naopak proběhl pilotní diskusní večer. Ten byl připraven na čtvrtek 6. 6. 2019, tedy v předvečer Video-semináře. Pro pozitivní zkušenost plánujeme tento diskusní večer opět uspořádat pro další ročník.

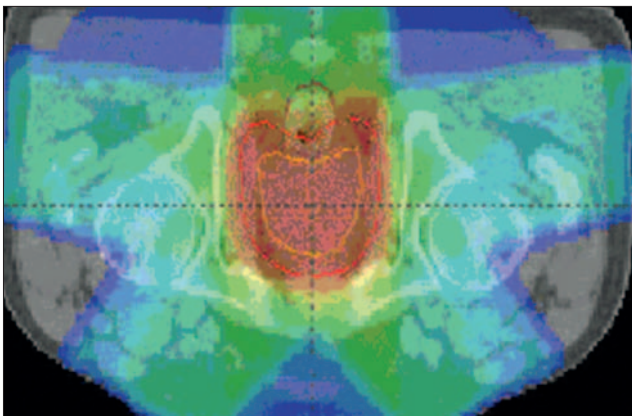
Akce se zúčastnilo okolo 70 účastníků z celé České republiky. Kromě odborného programu byl prostor na společná setkání. Velmi přínosná byla odborná diskuze po prezentovaném příspěvku nebo později v kuloárech. Velké poděkování patří partnerům semináře. Akce byla organizačně zajištěna společností Forsapi. Za všechny organizátory hodnotíme 7. ročník jako velmi úspěšný, a proto bude naším závazkem připravit v červnu 2020 již 8. ročník.

Miloš Brodák
Urologická klinika FN a LFUK Hradec Králové

Diskuse během přestávky

15. konference Společnosti radiční onkologie, biologie a fyziky ČLS JEP

Konformní radioterapie prostaty

Léčba zářením, radiční onkologie, zůstává přes veškeré pokroky v systémové léčbě neodmyslitelnou součástí multidisciplinární terapie zhoubných nádorů. Její výsledky, moderní technologie a indikace byly tématem 15. Konference Společnosti radiční onkologie, biologie a fyziky ČLS JEP. Konference se konala v Hradci Králové, v Novém Adalbertinu, ve dnech 19.–21. 6. 2019.

Obor se ubírá především k stále větší preciznosti plánování radioterapie a zaměření svazku záření, což snižuje komplikace a zvyšuje naději na vyléčení nádoru. Provádění cone beam CT, které je integrální součástí nových lineárních urychlo-

vačů, v průběhu léčby nebo adaptace ozařovací techniky na pohyb cílového objemu při respiraci se staly standardním postupem. Na některých pracovištích, i u nás v Hradci Králové, se při ozařování levého prsu využívá ozáření v hlubokém nádechu, což snižuje dávku na srdeční struktury a riziko kardiálních komplikací. Adaptivní radioterapie umožňuje s využitím zobrazovacích metod přizpůsobení ozařovaného objemu zmenšování tumoru během léčby. Přibývá indikací pro stereotaktické ozáření, zejména ozařování oligometastáz u celé řady solidních nádorů. Pokroky ve fotonové terapii stírají teoretické dozimetrické výhody protonového svazku. Nové technologie jsou náročné z hlediska fyzikální bezpečnosti a zvyšuje se úloha radiologických fyziků, kteří jsou jádrem každého pracoviště.

Pentagram

Rýsují se nové možnosti kombinace radioterapie s jinými léčebnými metodami. Velmi perspektivní se jeví vzájemná potenciace radioterapie a moderních metod imunoterapie.

Zajímavým doplňkem odborného programu byly postřehy ze stáže v Columbusu, Ohio, a z mezinárodní soutěže v plánování radioterapie, o které se podělili lékaři z Masarykova onkologického ústavu.

Jiří Petera

Aktuality z Ministerstva zdravotnictví

V současné době se pomalu chystá rozhodující bitva o navýšení platů ve zdravotnictví. Ministerstvo zdravotnictví s podporou Ministerstva financí bude držet předem deklarovanou hladinu tříprocentního nárůstu, proti budou zásadně odbory, které opět požadují tradičních deset procent, což je bohužel v tuto chvíli mimo jakoukoliv ekonomickou realitu. Utahování opasek nastává v řadě oblastí, MZ nevyjímaje. Kráceny budou jak tabulková místa, tak finanční prostředky.

Byly připraveny rozhodující legislativní normy, které odcházejí do připomínkového procesu. Jednak to je Úhradová vyhláška, ale i novela zákona č. 372/2001 sb. o zdravotních službách. V zákoně je řada změn, které byly vyvolány požadavky praxe. Nově se zavádí institut koronera, který by měl odbřemnit praktické lékaře a personál záchranné služby. Upřesňuje se definice poskytované péče v přirozeném prostředí pacienta. Důvodem je zejména nemožnost poskytovat péči ve školách v rámci inkluze agenturami Home care. Nově jsou tedy zahrnuta i školská zařízení. Další změna se týká institutu dříve vysloveného přání. Tento termín je nyní dvoustupňový. Dříve vyslovené rozhodnutí a původní proti rozhodnutí „slabší“ přání. To zatím vyvolává silně kontroverzní reakce. Problém byl ve stávající úpravě i přenos rozhodnutí/přání do jiného zařízení, kam byl pacient přeložen. Asi největší odpor vyvolá omezení odborné garance na jedno zařízení. V praxi se často setkáváme s tím, že „podnikatelé ve zdravotnictví“ najmou jednoho garanta, který pak garantuje další pracoviště, kde vůbec není. Proto je tato změna ve vztahu ke kvalitě poskytované péče zcela žádoucí. Negativním dopadem může být omezení některých ambulancních specialistů. Zákon rovněž nově definuje poskytování péče v centrech duševního zdraví. Nově se upravuje i povinnost v rámci poskytování lékařské pohotovostní služby. Jasněji je definováno místo, kde má lékař sloužit. Změna reaguje na stávající obtížnou vymahatelnost této povinnosti. Konečná odpovědnost za organizaci této péče zůstává na krajských úřadech, ale úhrada půjde z pojištění. Rovněž je prezentována snaha o klasifikaci akutních lůžkových zařízení.

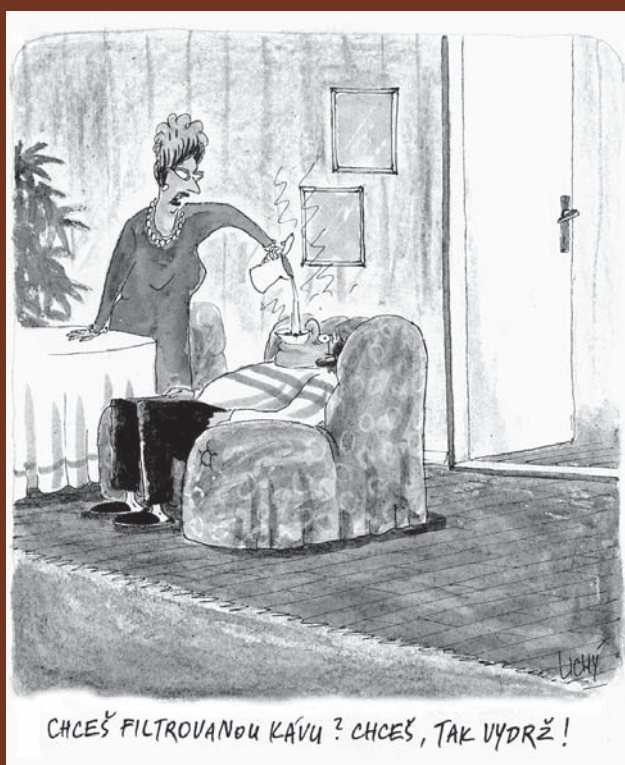
Velká část, přibližně třetina celé novely je věnována elektronizaci zdravotnictví a registrům. I když na první pohled tyto změny nepůsobí v zákoně harmonicky, nepodařilo se najít jinou normu a je nutné, aby urychleně kodifikovány byly. Vlastní připravovaný zákon o e-Health zatím vyvolává nekonečné diskuse.

Některé změny budou zpracovány až po vnitřním připomínkovém řízení. V září nás rovněž čekají výběrová řízení na pozice ředitele/ředitelky Fakultní nemocnice Královské Vinohrady a brněnského NCO NZO. Rovněž by měla být finalizována jednání k urgentním příjmům. Návrh zdravotních pojištění, který vychází zcela z nové koncepce reformní péče, váže urgentní příjmy na trauma centra. Ač s rozmístěním jednotlivých

urgentních příjmů můžeme souhlasit, tato vazba by znamenala prohloubení nerovnosti v poskytování péče, protože by eliminovala urgentní příjmy vyššího typu v krajích Pardubickém, Karlovarském a na Vysočině. To MZ nechce, ale VZP na posledním jednání projevila vstřícnost a cesta se nepochybně najde.

R. Prymula

HUMOR LÉČÍ...

autor Lubomír Lichý
www.lichy-kresby.cz

Nezisková organizace

připravuje další zábavně edukační workshopy. Tentokrát na téma reprodukčního zdraví. S kampaní **Dole dobrý** (s oficiálním hashtagem **#doledobry**) se chystá na podzim vyrazit po celé České republice. Proto nyní hledá nové školitele z řad mediků, kteří pomohou vyškolit Královéhradecký kraj.

Nábor nových školitelů

Tým v Hradci Králové funguje pod záštitou hradecké Lékařské fakulty už 3 roky a v současné době čítá 15 aktivních školitelů. S novou kampaní přichází i potřeba většího počtu vzdělávacích akcí a workshopů a tím i rozšiřování hradeckého týmu školitelů.

Naši školitelé pravidelně navštěvují školy, firmy i kulturní festivaly, kde učí veřejnost o prevenci infarktu, mozkové mrtvice, rakoviny prsou a varlat i reprodukčním zdraví. Školení je jedinečnou příležitostí naučit se komunikovat s budoucími pacienty, procvičit prezentační dovednosti i potkat další mladé nadšené studenty, kteří chtějí pomáhat lidem už během svého studia.

Školitelem se může stát jakýkoliv student či pracovník zdravotnického oboru. Pro zájemce je připraven kontaktní email staff@loono.cz. Po začlenění do týmu jsou školitelé vybaveni potřebnými výukovými materiály a absolvují několik školení se staršími školiteli, díky kterým získa-

Loono - žijžš srdcem

Prsakoule

jí potřebné znalosti o Loono kampaních. K dispozici jsou jim také tréninkoví manažeři, kteří zajišťují jejich profesní i osobní rozvoj.

Příběh Loono

Loono je tým mladých lékařů, studentů lékařských fakult a jiných nadšenců. Pořádají vzdělávací workshopy v oblasti prevence onkologických a kardiovaskulárních onemocnění ve školách, firmách, na festivalech i jiných kulturních akcích. Informace sdělují zábavnou, inspirativní formou a nestraší statistikami. Organizace mimo Lékařské fakulty UK v Hradci Králové úzce spolupracuje s 1. lékařskou fakultou Univerzity Karlovy, Společností všeobecného lékařství i Fakultou zdravotnických studií Univerzity Pardubice.

Jejich příběh začal před 5 lety, když byl jejich zakladatelce MUDr. Kateřině Vackové ve 22 letech diagnostikován zhoubný nádor vaječníku. Díky tomu, že naslouchala varovným signálům svého těla, bylo vše zachyceno v časném stádiu. Vyléčila se a rozhodla se svým příběhem inspirovat další lidi. A tak vzniklo Loono, aby pomohlo zejména mladým lidem uvědomit si, že ten správný čas myslet na své zdraví je právě teď.

Skrze kampaně „Sahám si na ně každý měsíc – #prsakoule“ a „Žiješ srdcem“ v oblasti prevence vyškolili více než 45 000 lidí, z čeho si 45 z nich objevilo závažné onemocnění v časném stádiu.

„Sahám si na ně každý měsíc – #prsakoule“ – prevence onkologických onemocnění

V rámci kampaně „Sahám si na ně každý měsíc – #prsakoule“ Loono na workshopech učí, jak správně a pravidelně vyšetřovat prsa a varlata a odhalit tak přípravnou rakovinu v časném stádiu. Málokdo totiž ví, že samovyšetření by se totiž mělo provádět 1x měsíčně. Za cenné rady k tématu prevence vděčíme doc. MUDr. Svatopluku Býmovi, CSc., přednostovi Ústavu sociálního lékařství LF HK.

Žiješ srdcem – prevence kardiovaskulárních onemocnění

Druhou kampaní organizace Loono je Žiješ srdcem. Ta učí, jak předcházet kardiovaskulárním onemocněním, jak je včas odhalit, jak včas rozpoznat příznaky infarktu i mrtvice, ale také jak se zachovat, pokud se s infarktem či mrtvicí setkají u sebe nebo u někoho ve svém okolí. Této kampani přispěl poznatky z praxe děkan královéhradecké fakulty – prof. MUDr. Jiří Mandáček, PhD. a doc. MUDr. Radovan Malý, PhD. z I. interní kardiologické kliniky.

Nová kampaň Dole dobrý zaměřená na reprodukční zdraví

V rámci Dole dobrý Loono učí laickou veřejnost, jak předcházet a včas rozpoznat sexuálně přenosná onemocnění, i kam zajít na jejich testování. Během workshopů zmíní ale i prevenci a léčbu neplodnosti, potíže s erekcí i únikem moči. V neposlední řadě poučí návštěvníky workshopů o různých formách antikoncepce i metodách jejich užívání. Součástí bude i praktická část, během které si každý může prohlédnout anatomické modely mužské i ženské pánve a dozvědět se, jakou funkci v ní mají jednotlivé orgány.

Přestože téma reprodukčního zdraví bývá běžně ve školních osnovách, některá témata zůstávají pro širokou veřejnost spíše tabu. O závažnosti tematiky přitom jasně hovoří i statistiky. Například až 20 % osob v produktivním věku má potíže s plodností. Nebo to, že až polovina mužů nad 50 let má erektilní dysfunkci a stydí se o tom mluvit. Přitom erektilní dysfunkce je často známkou aterosklerózy a může tak značit počínající problémy s kardiovaskulárním systémem. Není to tedy jen problém reprodukčního zdraví. Edukace o rizikových faktorech jako je nedostatek pohybu, stresu a kouření je tedy na místě.

Kampaň se nevyhne ani tématům jako je očkování, protože s HPV infekcí se za svůj život setká až 80 % osob. Infekce se nemusí projevit a může probíhat bez příznaků, ale pokud už se onemocnění projeví, tak v podobě genitálních bradavic nebo v podobě zhoubného onemocnění – karcinomu děložního čípku. Je ale nutné zvyšovat informovanost, protože onemocnění se může projevit i na penisu nebo v oblasti krku a tomu už většina populace nepřikládá takový význam. Proto bude Loono edukovat o možnostech předcházení této infekci – tedy očkováním a správným užíváním bariérové antikoncepce.

Besedy „Pravda o...“

Kromě kampaní Loono pravidelně pořádá vzdělávací přednášky a panelové diskuze, kde spolu s odborníky vyvrací nejrozumnější mýty o zdraví, prevenci a lidském těle. Cílem těchto besed je uvádět věci na pravou míru a poskytnout prostor pro otázky diváků a následnou diskuzi. V Hradci Králové se tento semestr můžete těšit například na Pravdu o duševním zdraví nebo Pravdu o antibioticích, kterou Loono pořádá také ve spolupráci s Farmaceutickou fakultou Univerzity Karlovy v Hradci Králové.

O Loono se můžete dozvědět více na jejich webových stránkách www.loono.cz nebo se přidat k jejich fanouškům na Facebooku nebo Instagramu. Najdete je pod @loonocz.

Neváhej a zapoj se k jejich činnosti i ty!

MUDr. Martina Čermáková

Odborné akce

2.–4. 10. 2019	VIII. Český neuroradiologický kongres, Nové Adalbertinum, HK
4.–5. 10. 2019	Česká ORL akademie, Hradec Králové
18. 10. 2019	Sazamův den, Hradec Králové
22.–23. 10. 2019	Hradecké virologické dny – XXIII. celostátní konference virologů, Nové Adalbertinum, HK
21.–22. 11. 2019	16. mezinárodní lékařská postgraduální konference, Výukové centrum, FN HK

Zdravotnické vzdělávání v Hradci Králové (3)

UNIVERZITA KARLOVA, LÉKAŘSKÁ FAKULTA V HRADCI KRÁLOVÉ

Lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Hradci Králové, 2019, foto Miroslav Beneš

Tématem zřízení královéhradecké Lékařské fakulty a historií budovy bývalého sborového velitelství, která se stala sídlem Lékařské fakulty, se zabýval seriál článků (viz např. Scan 2015, č. 1–4, Scan a 2016, č. 1–4) a je jí věnována také kniha *Příběh budovy Lékařské fakulty v Hradci Králové* (2016). V rámci nového seriálu Zdravotnické vzdělávání v Hradci Králové je nutné ve stručnosti představit nejen okolnosti zřízení LF, ale také další fungování a současnost této fakulty.

Zřízení Lékařské fakulty v Hradci Králové bylo výsledkem celé řady okolností a možná i náhod, ale také důsledkem usilovné práce řady osvědčených osobností, lékařů a politiků. Bylo také logickým vyústěním snah vedení města v čele se starostou Františkem Ulrichem, který se snažil vybudovat z Hradce Králové metropoli severovýchodních Čech s vysokou úrovní vzdělanosti. Otevření Lékařské fakulty, která měla základním kamenem budoucí univerzity, bylo tak dovršením a pokračováním všech zmíněných faktorů. Výhodou byla moderní nemocnice, která byla v provozu od roku 1928, na vysoké úrovni byla lékařská i sociálně zdravotní péče, ve městě fungovala pro vzdělávání středního zdravotnického personálu Ošetrovatelská škola. Aktivem pro zřízení fakultní pobočky byl také fakt, že ve městě byla k dispozici pro výuku budoucích mediků vhodná stavba, a to budova sborového velitelství.

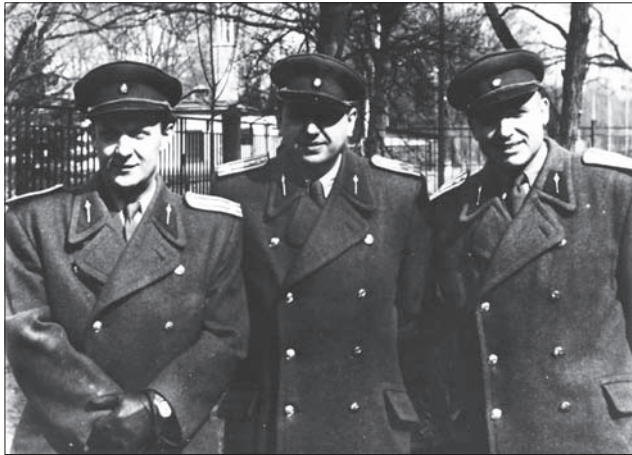
FAKULTNÍ POBOČKA LÉKAŘSKÉ FAKULTY UK V HRADCI KRÁLOVÉ

Vzhledem k tomu, že myšlenka zřízení univerzity v Hradci Králové se objevila již koncem dvacátých let, mohly po skon-

čení války snahy vedoucí ke zřízení fakulty nabrat na intenzitě. Pojetí východočeské univerzity, jejímž základním kamenem by byla nově vzniklá královéhradecká Lékařská fakulta, podporoval i prezident Edvard Beneš, nicméně další politický vývoj v ČSR zřízení celé univerzity na dlouhá léta zcela zastavil. Dekret prezidenta republiky o zřízení fakultní pobočky v Hradci Králové (*Dekret č. 96/1945 Sb., o zřízení pobočky lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové*) vstoupil v platnost dne 23. října 1945. Slavnostní otevření pobočky Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové proběhlo v sále Střelnice dne 25. listopadu 1945.

SITUACE PO ÚNOROVÝCH UDÁLOSTECH ROKU 1948 A ZŘÍZENÍ VLA

Únorové události roku 1948 se samozřejmě do chodu fakulty promítly. Děkan prof. MUDr. František Smetánka emigroval 21. června 1948 do Londýna. Ze své pozice musela odejít vedoucí oboru anatomie MUDr. Libuše Fučíková. Vedení fakulty převzal prof. MVDr. et RNDr. Vlastimil Vrtiš. Rok 1948 rovněž znamenal zpřísnění studia a proběhla také akce tzv. ozdravení studentstva, která měla za následek odchod téměř stovky studentů. Fakulta pak zavedla i další změny ve studiu. Začátkem padesátých let byly v republice zřízeny podle sovětského vzoru vysoké vojenské školy, vojenská akademie technická a lékařská. Pro potřeby armády byla ve vojenskou technickou akademii přeměněna Vysoká škola technická v Brně. Lékařská fakulta v Hradci Králové, která byla fakultní pobočkou pražské LF, byla rozkazem prezidenta republiky dne 15. srpna 1951 přeměněna

Lékaři Vojenské lékařské akademie zleva J. Procházka, R. Petr a J. Novotný, 1956, Sběrka MVC

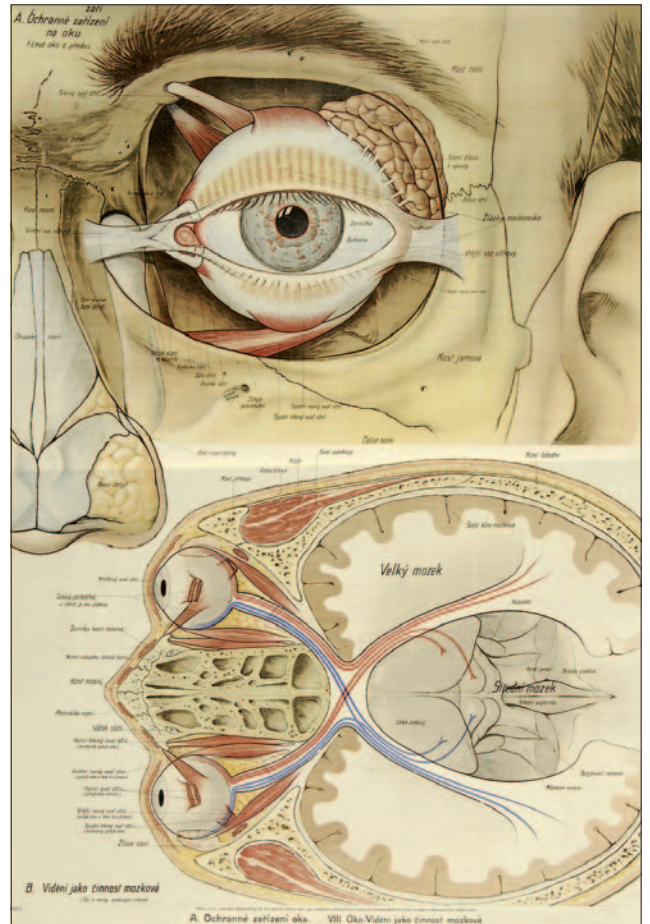
na Vojenskou lékařskou akademii v Hradci Králové. Zřízení VLA bylo důsledkem vyústění dlouholetých snah o vytvoření samostatného vojenského zdravotnického školství a potřeby řešit dlouhodobý nedostatek vojenských lékařů. VLA byl přiznán i čestný přídomek JEvP (Jan Evangelisty Purkyně). Fungování VLA však bylo poznamenáno nejen odmítavými postoji části odborné veřejnosti, nerealizovanými projekty, problémy s nedostatkem zdravotnického personálu, ale zejména neustálými diskusemi o dalším trvání školy. Přestože v roce 1957 obdržela VLA státní vyznamenání Řád práce, byla dne 28. dubna 1958 rozkazem ministra národní obrany bez oznámení důvodu zrušena. Posléze z některých vojenských kateder, ústavů a klinik vznikl Vojenský lékařský výzkumný a doškolovací ústav Jana Evangelisty Purkyně (VLVDÚ JEP).

UNIVERZITA KARLOVA, LÉKAŘSKÁ FAKULTA V HRADCI KRÁLOVÉ

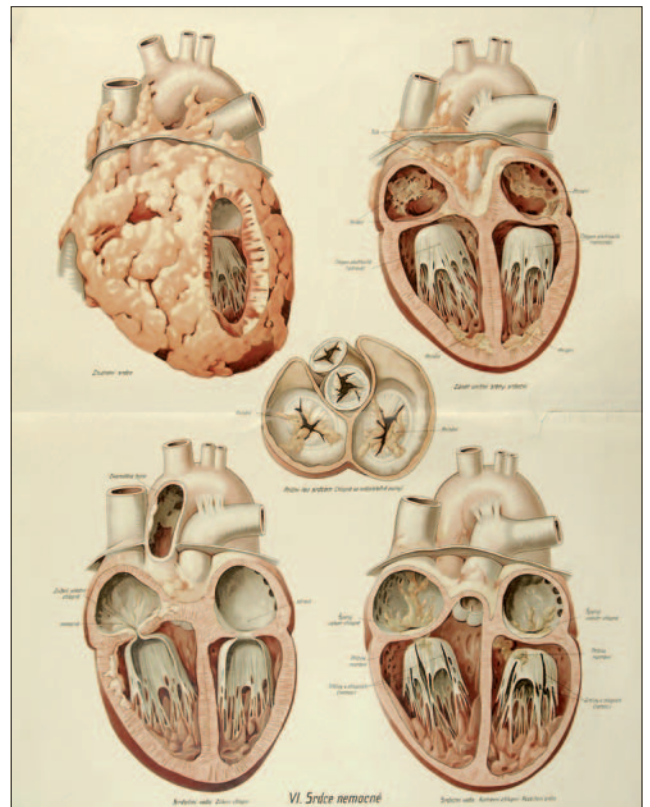
Dne 18. září 1958 došlo ke znovuzřízení samostatné fakulty Univerzity Karlovy – Lékařské fakulty v Hradci Králové. Stala se jednou ze sedmnácti fakult UK a jednou z pěti fakult lékařských. V rámci fakulty a nemocnice došlo k řadě personálních, technických a výukových změn. Začal znovu vzrůstat také zájem civilních posluchačů o studium na hradecké LF, byla obnovena výuka v samostatném stomatologickém směru. Prestiž nově zřízené fakulty se postupně zvyšovala např. zásluhou kvalitní výukové a vědecké práce, pobytu

Budova Lékařské fakulty před dostavbou velké posluchárny, sukor-má sbírka

Školní obraz Oko. Ochranné zařízení oka. Vidění jako činnost mozková. Falco, 30. léta 20. století, Sběrka NPMKJAK

Školní obraz Nemocné srdce, Falco, 30. léta 20. století, Sběrka NPMKJAK

řady odborníků v zahraničí, i díky stážíům zahraničních studentů na fakultě atd. Na vysoké úrovni spolupracovala LF a VLVDÚ a fungovala také spolupráce s Fakultní nemocnicí a Okresní nemocnicí v Pardubicích. „Není běžné, aby vysoké školy prošly relativně krátkým obdobím dvěma zásadními transformacemi. Královéhradeckou fakultu to potkalo. Třináct let po svém vzniku jako by začínala znovu, nyní již samostatně v náročné konkurenci fakult Univerzity Karlovy. Je krásné, můžeme-li dnes konstatovat, že ve své nelehké a odpovědné úloze obstála.“

Další fungování vysokých škol ovlivňoval politický vývoj naší země. V šedesátých letech to bylo celkové uvolnění společnosti, v sedmdesátých letech nastupující normalizace, osmdesátá léta byla završena pádem komunistického zřízení. Toto dlouhé období ve vztahu k Lékařské fakultě v Hradci Králové bude jistě tématem dalšího studia badatelů.

SOUČASNOST

V současné době nabízí LF HK celou řadu akreditovaných studijních programů: bakalářský program ošetrovatelství, magisterské studijní programy Všeobecné lékařství a Zubní lékařství a 22 doktorských studijních programů, přičemž v magisterských a doktorských studijních programech fakulta nabízí studium v českém i anglickém jazyce. Prá-

Průčelí budovy LF, 2016, foto Miroslav Beneš

vo konat habilitační a jmenovací řízení má fakulta celkem v 21 oborech, může tedy vychovávat nejen studenty v pregraduální a postgraduálním studiu, ale nabízí i možnost získání vědecko-pedagogické hodnosti docent a profesor. K hlavním činnostem fakulty patří samozřejmě vědecká a výzkumná činnost, mezinárodní grantové projekty, LF HK je organizátorem mezinárodních vědeckých konferencí, probíhá aktivní spolupráce se zahraničím včetně velmi prestižní Mayo Clinic v USA. Studenti mohou získat zahraniční zkušenosti v rámci programu Erasmus a stáže pro ně nabízí také organizace IFMSA. Lékařská fakulta uděluje absolventům všech oborů řadu cen, které jsou oceněním jejich práce a motivací do budoucna. Jsou to: Cena děkana pro absolventy magisterských oborů, Cena děkana pro absolventy bakalářského programu, Fingerlandova cena, Procházkova cena, Blechova cena, cena Josefíny Napravilové. Mimořádnou cenu uděluje také rektor Univerzity Karlovy. Po více než sedmdesáti letech fungování Lékařské fakulty v Hradci Králové můžeme konstatovat, že dnes patří k předním lékařským fakultám nejen v České republice, ale i její renomé v zahraničí je na vysoké úrovni.

PhDr. Pavla Koritenská
Muzeum východních Čech v Hradci Králové

Použitá literatura:

Chrobák, Ladislav a kol. *Lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Hradci Králové 1945–1995*. UK LF: Hradec Králové, 1995. ISBN 80-901524-2-2

Koritenská, Pavla. *Příběh budovy Lékařské fakulty v Hradci Králové*. Hradec Králové: MVČ a LF v HK, 2016. ISBN 978-80-87686-12-6

Koritenská, Pavla. *70 let Lékařské fakulty v Hradci Králové 1945–2015*. Univerzita Karlova Lékařská fakulta v Hradci Králové: Hradec Králové, 2015. ISBN 998-80-87686-07-2
Plášilová, Libuše. *50. výročí fakulty v roce 1995*. Písemný materiál k výstavě. MVČ, 1995.

Citace:

Sazama, Leo. *Návrat do lůna Univerzity Karlovy*. In Chrobák, Ladislav (ed.) *Lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Hradci Králové 1945–1995*. Hradec Králové: LF UK v HK, 1995, s. 61.

Lékařská fakulta v Hradci Králové pořádá

Vzpomínkový večer k 17. listopadu

ve čtvrtek 14. listopadu 2019 od 19.00 hod.
ve Velké posluchárně budovy teoretických ústavů,
Šimkova 870.

Účast příslibili:

Petr Pithart, Martin Mejstřík a Jan Potměšil.
Večer uzavře koncert skupiny Spirituál kvintet.

**Součástí večera bude i výstava
Osudové listopady připravená ve spolupráci
s Muzeem východních Čech.**

VÝCHODOČESKÝ VÝTVARNÝ SALON HRADEC KRÁLOVÉ • GALERIE NA HRADĚ 20.6 -1.9.2019

Univerzita Karlova, Lékařská fakulta v Hradci Králové a Unie výtvarných umělců v HK
vás srdečně zvou na výstavu kresleného humoru Lubomíra Lichého.

1. patro budovy LF HK, Šimkova 870, Hradec Králové
Výstava potrvá od 17. 9. do 18. 10. 2019

Život na ostrově aneb Erasmus na Sicílii

Valle dei Templi, Agrigento

Sedím v pololehu na pérové matraci v mém vintage pokoji v Palermu, zdi rozechvívá hlas Rina Gaetana, a já se jako správná sicilská žena spokojeně dívám ven, jak se mi na slunci suší už třetí várka prádla a přemýšlím, jak začít.

Snad tím, že můj příběh je trošku ojedinělý. Minulý rok jsem měla to štěstí strávit deset neuvěřitelných měsíců na Erasmus v Berlíně. Do té doby jsem žila život obyčejného českého studenta medicíny. Berlín otočil můj život vzhůru nohama, a to v tom nejlepším smyslu! Ale o tom jindy. Plná nadšení a chuti žít svůj život naplno jsem si nedokázala představit vrátit se do zajetých kolejí v České republice, a tak jsem si v průběhu svého pobytu v Berlíně podala přihlášku na další Erasmus – do městečka Palermo.

S kamarádkou z Kolumbie aneb Erasmus spojuje i kontinenty

Ballarò, Palermo

Cattedrale di Palermo

Jet studovat do Palerma byl z mé strany vcelku bláznivý nápad, kterému určitě přispěl můj entusiasmus nabytý v Berlíně. Sledem okolností (zkoušky a byrokracie) jsem totiž mohla vyjet do Palerma až když byla univerzita několik týdnů rozběhlá, já uměla italsky akorát tak ‚buongiorno‘ a ‚grazie‘ a navíc jsem neznala nikoho, kdo by mi mohl podat pomocnou ruku, což vše nahrávalo do karet pořádnému debaklu. Je to ale právě tato zkušenost, která mě přesvědčila o pravdivosti rčení: Odvážnému štěstí přeje!

Lékařská fakulta v Palermu vyučuje všechny předměty v italštině, což bylo hlavně na začátku vyčerpávající, byla jsem pak o to víc vděčná za těch několik let latiny na gymnáziu. Posloucháním se ale člověk také učí, a proto nemá cenu házet flintu do žita. Koneckonců někteří profesori byli ochotni zkoušku pro studenty Erasmu uskutečnit v anglickém jazyce. Cennou zkušeností pro mě určitě je praxe v nemocnici, kterou mohu jen a jen doporučit, chcete-li lépe poznat italské zdravotnictví, podívat se na věci opět z jiného úhlu a mimo jiné poznat nové lidi. Jen bych vám ráda poradila, abyste se vždy srozumitelně představili a v případě, že nerozumíte, se nebáli zeptat, abyste předešli jakýmkoli nepříjemným situacím. To mi připomíná můj první den praxe na dermatologii, kdy jsem přeslechla, že pacient má svrab norský.

Proslulá ‚Vucciria‘. Jeden z historicky nejznámějších trhů v Palermu, ve večerních hodinách centrum socializace, známé pro své taverny a typické pouliční jídlo jako panino con la milza, panelle e crocchè

A teď něco ze života na ostrově slunce. Jedny ze stěžejních vlastností Siciliánů, které musím ocenit na prvním místě, je přívětivost a pohostinnost. Prakticky hned vás vezmou mezi sebe, a to například i za situace, kdy nemluvíte italsky, nebo dokonce i v případě, kdy nemáte žádný společný jazyk. Často pak komunikace připomíná spíše scénu ze ‚Slunce, seno, ...‘, ale o to větší zážitek! Hned při přistěhování do nového bytu mě mých 5 italských spolubydlících přivítalo domácím risottem alla zucca a láhví vína na počest mého příjezdu. O víkendu jsme vyrazili do domovského městečka mého spolubydlícího Andrého, kde nás seznámil snad s celou rodinou, provedl po městě, a nakonec jsme pobýli s přáteli v chatce u moře, samozřejmě opět nechyběli vynikající pasta al forno od ‚nonny Anny‘, dort crostata od maminky, víno a hry.

Crostata siciliana

Však prvních několik měsíců v Palermu jsem večery trávil hraním sicilských karet, při nich se totiž moc mluvit nemusí a já tak dobře zapadla do kolektivu i bez znalosti italštiny. Tímto se dostáváme k jednomu s nejdůležitějších témat na rozhovor na Sicílii, a tím je jídlo. Jídlo je pro Siciliány posvátné. Nikdy jsem nepotkala národ, který by tak barvitě a s vášní popisoval už jen samotnou přípravu nějakého pokrmu, tak jako tady na Sicílii. Prakticky všichni jsou mistři v kuchyni, na své tradice a kulturní dědictví jsou náležitě hrdí a velmi rádi se s vámi o ně podělí. Ne výjimečně jsem se stala svědkem hádky, jak se správně připravuje nějaký pokrm. Většinou vaříme společně se spolubydlícími a přáteli, v dobré společnosti přeci hned lépe chutná! Příprava jídla a samotné hodování pak trvá hodiny, a to nejen v neděli nebo při výjimečných příležitostech.

Policlinico di Palermo

Cava d'Aliga, jihovýchodní pobřeží Sicílie

Vlastně všeobecně se na Sicílii na hodiny moc nedívá. Siciliani žijí jako bohové. Nikdo nikam nespěchá. Ani s úklidem se to moc nepřehání, ba ani s dochvilností nebo odpovídáním na e-maily. Taková italská byrokracie se tak může stát velkou zkouškou trpělivosti i pro ty nejtřetější jedince. Prostě všechno má svůj čas. Možná také proto je tu vyšší průměrný věk dožití než u nás v České republice. I mně samotné se sicilský způsob života moc zalíbil, a budu se ho snažit prosadit i u nás v Čechách, až se vrátím domů. Život je hned radostnější, když se obklopíte veselou společností, dobrým jídlem a trávíte více času pospolu, bez věčného spěchu. Salute!

Adriana Koy

Staff training week na University of Sussex

Ve dnech 9.–15. 6. 2019 jsme se spolu s kolegyní Monikou Pazourkovou zúčastnily Staff training weeku na britské University of Sussex. Školení pořádala Evropská kancelář UK a bylo určeno pro pracovníky zahraničních oddělení rektorátu, fakult i součástí.

Celkem se 3 turnusů v různých jazykových obtížnostech účastnilo 41 zaměstnanců Univerzity Karlovy, a všichni hodnotili výuku jako velmi prospěšnou pro naši každodenní práci, přitom pestrou a zajímavou. Součástí výuky byly i testy a domácí úkoly, což mnozí z nás od školních dob nezažili ☺.

Na fotkách skupiny s jazykovou úrovní upper B2 a B1. O spolupráci obou univerzit dokonce vyšel článek v univerzitním časopisu.

Školení bylo umožněno prostřednictvím programu Erasmus+ s velkým zapojením a aktivním přístupem Evropské kanceláře Univerzity Karlovy – oběma institucím patří naše velké poděkování!

Ing. E. Macourková

FILHARMONIE HRADEC KRÁLOVÉ

Vážení čtenáři časopisu SCAN,
42. koncertní sezóna Filharmonie Hradec Králové již prakticky začala. V minulém článku jsem psal obecně o tom, co je nového v naší Filharmonii a jak jsou koncipovány abonentní řady nastávající koncertní sezóny. Zmínil jsem se také o mimořádných koncertech a projektech, které FHK připravila. Věřím, že jsem Vás patřičně naladil. V tomto čísle SCANu bych si dovilil čtenářům představit konkrétní koncerty v sále FHK do konce roku 2019.

Prodej abonmá (předplatného) na 42. sezónu Filharmonie Hradec Králové – 2020/2021 probíhá od 2. května do 27. června 2019.

Celou programovou brožuru je možné si stáhnout na: https://www.fhk.cz/common/cms_files/FHK_Brozura_42s_2019_2020.pdf

Vstupenky na koncerty je možné zakoupit průběžně tak, jak jsou do předprodeje zařazeny. Prodej probíhá přes portál www.hkpoint.cz. Jakékoliv informace je možné také získat na níže uvedených kontaktech.

Filharmonie Hradec Králové o.p.s.
Eliščino nábřeží 777, 500 03 Hradec Králové,
tel.: 495 211 375, 495 211 491, 495 221 901
e-mail: fhk@fhk.cz, www.fhk.cz

Mnoho krásných chvil s hudbou Vám přeje

*Ing. Luboš Janhuba
předseda správní rady Filharmonie Hradec Králové*

SEZNAM KONCERTŮ V SÁLE FILHARMONIE HRADEC KRÁLOVÉ 2019

(Kino)varhanní svět Vlasty Bičíka

Úterý 1. 10. 2019 19:30 hod., sál FHK

Abonentní řada MODRÁ

Klávesista Moondance Orchestra uvádí hudbu z filmů a muzikálů v úpravách pro obsazení inspirované možnostmi tzv. kino-varhan.

Vlasta Bičík – píšťalové varhany, klávesy, **Petr Hostinský** – varhany, klávesy, **Martin Plachý** – saxofon, **Tomáš Brožek** – bicí

David Koller Acoustic

Úterý 8. 10. 2019 19:30 hod., sál FHK

David Koller se svojí kapelou představí výběr svých největších hitů v akustickém aranžmá.

Koncert se koná v rámci „**Hradeckého memoriálu 2019**“

Aerealita

Úterý 15. 10. 2019 20:00 hod., sál FHK

Hudební fórum Hradec Králové, Abonentní řada BÍLÁ

Anna Thorvaldsdottir – Aeriality pro orchestr

Bent Sørensen – L'Isola della Citta pro housle, violoncello, klavír a orchestr

Esa-Pekka Salonen – Klavírní koncert

Eben Trio, **Roman Patočka** – housle, **Jiří Bárta** – violoncello, **Terezie Fialová** – klavír (Sørensen), **Miroslav Beinhauer** – klavír (Salonen), **Filharmonie Hradec Králové**, **Marko Ivanović** – dirigent

Dlátém a štětcem

Čtvrtek 17. 10. 2019 20:00 hod., sál FHK

Hudební fórum Hradec Králové

Jake Heggie – Camille Claudel: Into The Fire pro mezzosoprán a orchestr

Anna Clyne – Abstractions pro orchestr

Adam Schoenberg – Picture Studies pro orchestr

Veronika Hajnová – mezzosoprán, **Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK**, **Andreas Sebastian Weiser** – dirigent

Americké příběhy

Úterý 22. 10. 2019 20:00 hod., sál FHK

Hudební fórum Hradec Králové**Michael Daugherty** – Tales of Hemingway pro violoncello a orchestr**John Corigliano** – Symfonie č. 1**Tomáš Jamník** – violoncello, **Filharmonie Brno** – **Peter Vrábel** dirigent**Na Shakespeara a Homéra**

Čtvrtek 24. 10. 20:00, sál FHK

Hudební fórum Hradec Králové**Hans Abrahamsen** – Let me tell you pro soprán a orchestr**Anders Hillborg** – Sirens pro dva soprány, smíšený sbor a orchestr (2011)**Marta Reichelová** – soprán (Abrahamsen), **Martina Masaryková** – soprán (Hillborg), **Linda Ballová** – soprán (Hillborg),**Kühnův smíšený sbor**, **Jaroslav Brych** – sbormistr, **Filharmonie Hradec Králové**, **Marián Lejava** – dirigent**Janek Ledecký Symphonic**

Pondělí 4. 11. 2019, sál FHK

Abonentní řada MODRÁ

Janek Ledecký představí své neznámější písně v aranžích pro doprovodnou kapelu a symfonický orchestr.

Janek Ledecký – zpěv, kytara, **Pavel Mucha** – klávesy, **Dave Mendez** – basa, **Petr Žůrek** – bicí, **Tereza Navrátilová**, **Edita****Čechová** – vokály, **Filharmonie Hradec Králové**, **Hanz Sedlář** – dirigent**Třicet let svobody**

Středa 13. 11. 2019 20:00 hod., sál FHK

Slavnostní koncert ke Dni boje za svobodu a demokracii a Mezinárodnímu dni studentstva

Koncert je součástí „Hradeckého Memoriálu 2019“

František Škroup (arr. **Otakar Jeremiáš**, **Václav Trojan**) – Hymna česká**Karel Husa** – Hudba pro Prahu 1968**Antonín Dvořák** – Violoncellový koncert h moll op. 104 B 191**Petr Nouzovský** – violoncello, **Filharmonie Hradec Králové**, **Chuhei Iwasaki** – dirigent**Slavnostní představení k 60. výročí založení Divadla Semafor**

Středa 14. 11. 2019 19:30 hod., sál FHK

Abonentní řada ZELENÁ

Divadlo Semafor, **Jiří Suchý** – režie

Koncert je součástí „Hradeckého memoriálu 2019“

Za největším hudebním nástrojem

Sobota 23. 11. 2019 16:00 hod., sál FHK

Abonentní řada ORANŽOVÁ

Na varhany od Bacha po Vlacha i na přání publika.

Manuály, pedály, píšťaly, mixtury – řekneme, co je co.

Václav Uhlíř – varhany**Od dumky po sambu**

Čtvrtek 28. 11. 2019 19:30 hod., sál FHK

Abonentní řada ŽLUTÁ

Antonín Dvořák – Slovanské tance, 2. řada**Maurice Ravel** – Tzigane, koncertní rapsodie pro housle a orchestr**Pablo de Sarasate** – Koncertní fantazie na motivy Bizetovy opery Carmen pro housle a orchestr**Arturo Márquez** – Danzón č. 2 pro orchestr**Zequinha de Abreu** – Tico Tico**Graf Mourja** – housle, **Filharmonie Hradec Králové**, **Leoš Svárovský** – dirigent**Na křídlech svobody**

Čtvrtek 5. 12. 2019 19:30 hod., sál FHK

Abonentní řada BÍLÁ

Joseph Haydn – Symfonie č. 93 D dur**Antonio Vivaldi** – Flétnový koncert D dur- „Il gardellino“**Igor Stravinskij** – Pták Ohnivák, pohádkový balet ve dvou obrazech**Filharmonie Hradec Králové**, **Kaspar Zehnder** – dirigent, flétna**Pospíchejme k Betlému**

Úterý 17. 12. 2019 17:00 hod. a 19:30 hod., sál FHK

Abonentní řada STŘÍBRNÁ

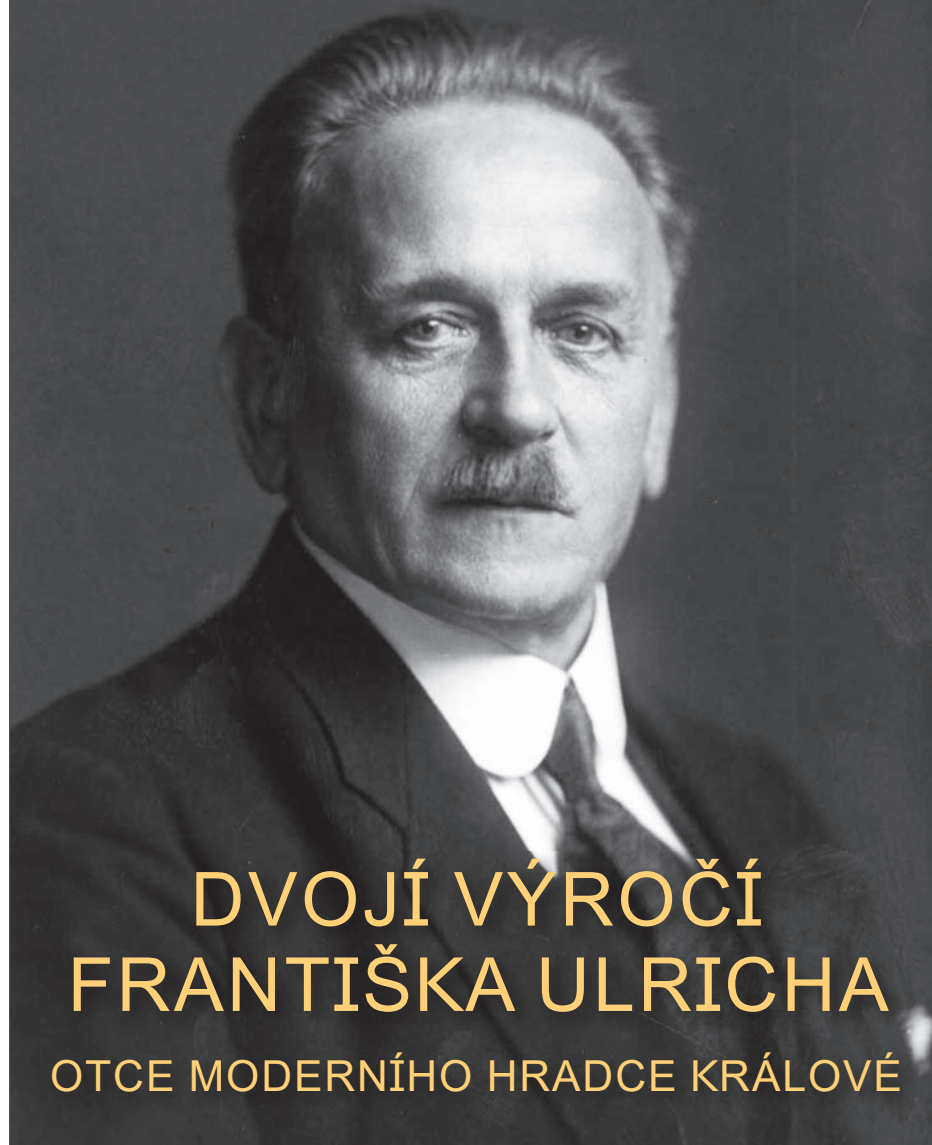
Varhanní improvizace na adventní a vánoční témata**Jakub Jan Ryba** – Česká mše vánoční pro sóla, smíšený sbor, orchestr a varhany – „Hej, mistře“**Václav Uhlíř** – varhany, **Pražský filharmonický sbor**, **Filharmonie Hradec Králové**, **Lukáš Vasilek** – dirigent a sbormistr**Silvestrovský koncert**

Malý Silvestr 30. 12. 2019 18:00 hod., sál FHK

Velký Silvestr 31. 12. 2019 15:00 hod., sál FHK

Tango sinfónico – A. PIAZZOLLA, J. C. COBIÁN, C. GARDEL, Ángel VILLOLDO, E. S. DISCÉPOLO ad.**Analia Selis** – zpěv, **Mariano Castro** – klavír, **Omar Massa** – bandoneon, **Filharmonie Hradec Králové**, **Kaspar****Zehnder** – dirigent

HRADEC KRÁLOVÉ VE FOTOGRAFIÍCH

V letošním roce si připomínáme dvojí výročí, spjaté s osobností Františka Ulricha, starosty města Hradce Králové v klíčovém období přelomu 19. a 20. století. 160. výročí Ulrichova narození i 80. výročí jeho úmrtí nejsou jen mediálně vděčným jubileem. Vzhledem k významu Františka Ulricha pro Hradec Králové je na místě ohlédnout se za jeho životem a dílem, neboť právě v Ulrichově éře vstoupil Hradec Králové do povědomí jako příslovečný „salon republiky,“ což je trvalý odkaz, za nějž Františku Ulrichovi vděčíme.

František Ulrich se narodil 6. února 1859 v Hradci Králové. Otec František Ulrich starší byl učitelem a posléze ředitelem místní realky. V roce 1876 František Ulrich mladší odmaturoval na královéhradeckém gymnáziu a v letech 1876 až 1881 absolvoval studium práv na Karlo-Ferdinandově univerzitě v Praze. Následně se vrátil do rodného města, kde v roce 1881 nastoupil praxi u krajského soudu. O tři roky

později úspěšně složil soudcovské zkoušky, zároveň však zahájil praxi u hradceckého advokáta JUDr. Františka Srdínka. V roce 1885 získal František Ulrich titul doktora práv a v témže roce uzavřel manželský svazek se Ludmilou Srdínkovou. Z tohoto manželství v dalších letech vzešly tři děti.

Třebaže si v roce 1888 JUDr. František Ulrich otevřel vlastní advokátní kancelář, její činnost byla záhy významně omezena, neboť se Ulrich zapojil i do politického života města. V roce 1893, poté, co zemřel Ladislav Jan Pospíšil, nastoupil Ulrich do městské rady, od roku 1889 pak již působil jako člen městského zastupitelstva, od roku 1890 jako člen okresního zastupitelstva. Zlomem v Ulrichově kariéře se stal 6. únor 1895, kdy se stal novým starostou města. Do čela Hradce Králové byl František Ulrich zvolen osmkrát (1895, 1899, 1902, 1906, 1911, 1914, 1919 a 1923). Z postu odstoupil až po 34 letech služby ve věku 70 let, když odmítl znovu kandidovat. Kromě toho byl František Ulrich v roce 1901 zvolen i poslancem českého zemského sněmu za Hradec Králové, Jaroměř a Josefov. Mandát obhájil roku 1908 a jako zemský poslanec působil až do roku 1913.

Inhned po volbě starostou spadl na Ulrichova bedra olbřímí úkol vyrovnat se s odkazem Ladislava Jana Pospíšila, tedy transformaci pevnostního a posádkového města v moderní metropoli. Byl to starosta Ulrich, kdo inicioval vznik technické kanceláře a především přípravu regulačních plánů, které měly dát řád rozšiřování města v prostoru, uvolněném pevností, a zabránit chaotické výstavbě. Tak byl učiněn první krok k „salonu republiky.“ O rozvoj rodného města se František Ulrich zasadil i z pozice zemského poslance, a to svým angažmá v prosazení asanačního zákona.

*Mgr. Josef Šrámek, Ph.D.
Muzeum východních Čech v Hradci Králové*

Literatura:

Divišová, Jaroslava (red.): Encyklopedie města Hradce Králové. Svazek N–Ž. Hradec Králové 2011.
Domečka, Ludvík: Třicet let veřejné činnosti JUDra Františka Ulricha. Hradec Králové 1925.

Prvním úkolem starosty Ulricha bylo vyrovnat se zrušením a bořením hradecké pevnosti. Zde boření pevnostní tzv. Slezské brány. Sběrka MVČ HK

Nová výstavba na dnešním Eliščině nábřeží, zde ještě s pevnostním tzv. Pražským mostem. Sběrka MVČ HK

Grulich, Petr: František Ulrich a podnikatelé východních Čech. In: Královéhradecko 7. Hradec Králové 2010, s. 99–105.

Sekanina, František: Básník Fr. Ulrich. Praha 1933.

Škaloud, Vladimír: Starosta města František Ulrich. Hradec Králové 1998.

Zimmermann, Petr a kol.: Radnice v Hradci Králové. Její reprezentanti a jejich činnost v letech 1850–1998. Hradec Králové 1998.

Boření pevnosti trvalo řadu let, stará a nová tvář města Hradce Králové se proto dlouho prolínaly. Sběrka MVČ HK

Snímek zachycující přestavbu Masarykova náměstí do dnešní podoby. Sběrka MVČ HK

Školní obraz Vím, co jím, cyklus Výživa

Barvotisk, Sběrka MVČ v Hradci Králové. Autor předlohy MUDr. Karel Driml (1891–1929) – český lékař, spisovatel a propagátor zdravého životního stylu. Jako zaměstnanec Ministerstva zdravotnictví se snažil vytvořit oddělení pro propagaci a zdravotní výchovu při Státním zdravotním ústavu. Nakladatel: Josef Unger v Brně. Brněnské nakladatelství Josefa Unger vydávalo v meziválečném období např. také cyklus školních obrazů *Výživa*, který propagoval vhodnou výživu školní mládeže, instruktážní soubor *Příkládání obvazů* nebo propagační *Výstražné a lidově výchovné školní obrázky*.

PhDr. Pavla Koritenská, MVČ v Hradci Králové

>> VIM, CO JIM! <<

KOLIK VÝŽIVNÝCH JEDNOTEK
■ /KALORIÍ/ OBSAHUJE:

KOLIK VÝŽIVNÝCH JEDNOTEK
■ /KALORIÍ/ OBSAHUJE:

80
KALORIÍ

ŠÁLEK BÍLÉ KÁVY / 150 gr. /
S 2 KOSTKAMI CUKRU

100
KALORIÍ

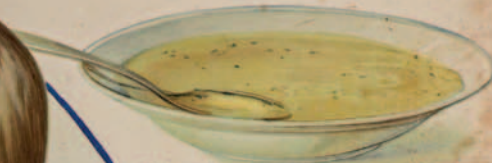
ŠÁLEK MLÉKA / 150 gr. /
BEZ CUKRU

120
KALORIÍ

ŠÁLEK KAKAA / 150 gr. / ^{125 gr. VODY}
S MLÉKEM (BEZ CUKRU) _{25 gr. KAKAA}

KTERÁ SNÍDANĚ
JE VÝŽIVNĚJŠÍ?

ČISTÉ MASOVÉ
POLÉVKY / 200 gr. / 16
KALORIÍ

MASOVÉ POLÉVKY
S VAJÍČKEM / 200 gr. / 100
KALORIÍ

HUSTÉ BRAMBOROVÉ
POLÉVKY / 200 gr. / 124
KALORIÍ

KTERÁ POLÉVKA
JE VÝŽIVNĚJŠÍ?

